

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра тюркської філології

Курсова робота
з тюркської філології
на тему:

**ЛЕКСИЧНА МІЖМОВНА ОМОНІМІЯ НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА
ТУРЕЦЬКОЇ МОВ**

Студентки групи Гур 14-21

Факультету східної та слов'янської філології
денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Турецька мова і література
та переклад, друга східна мова,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.068 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша –
турецька

Шиян Поліни Петрівни

Науковий керівник:

Ксьондзик Наталія Миколаївна

Національна шкала

Кількість балів

Оцінка ЄКТС

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	5
1.1 Загальні відомості про явище міжмовної омонімії.....	5
1.2 Класифікація фальшивих друзів перекладача та їх походження.....	6
Висновки до Розділу 1.....	9
РОЗДІЛ 2 . МІЖМОВНІ ОМОНІМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ТУРЕЦЬКІЙ МОВАХ.....	10
2.1 Семантична класифікація	10
2.2 Формальна класифікація	18
Висновки до Розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ.....	28
АНОТАЦІЯ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31
ДОДАТКИ.....	34

ВСТУП

Лінгвісти всього світу активно досліджують мовні явища на усіх мовних рівнях. На певні проблеми дослідники акцентують більше уваги, а деякі питання залишаються малодослідженими. На наше переконання, міжмовна омонімія – явище недостатньо вивчене, тому вченим важко дійти згоди щодо тлумачення цього терміну та його сутності. Міжмовній омонімії, особливо у неспоріднених мовах, учені приділяють не так багато уваги, хоча це явище є досить цікавим для вивчення.

Особи, які вивчають іноземні мови, прагнуть досконало володіти ними. На їхньому шляху часто трапляються труднощі у вигляді помилкового тлумачення слова через його схожість зі словом у рідній мові. Явище міжмовної омонімії привертає особливу увагу осіб, які вивчають іноземні мови (особливо близькоспоріднені) та працюють з ними. Тому **актуальність** нашого дослідження зумовлена недостатнім вивченням міжмовної омонімії у двох та більше неспоріднених мовах.

Метою нашого дослідження є розглянути лексичну міжмовну омонімію на матеріалі української та турецької мов. Виходячи з поставленої мети, ми окреслили такі **завдання**:

- 1) розглянути теоретичні засади явища міжмовної омонімії;
- 2) охарактеризувати міжмовну омонімію;
- 3) класифікувати віднайдені міжмовні омоніми в українській та турецькій мовах.
- 4) укласти список міжмовних омонімів, досліджуваних у нашій праці.

Об'єктом дослідження є лексичний склад українській та турецькій.

Предметом дослідження є лексична міжмовна омонімія в українській та турецькій мовах.

Матеріалом нашого дослідження слугують 162 омонімічні пари в українській та турецькій мовах, дібрані методом суцільної вибірки із Словника сучасної української мови в 11-ти томах та Сучасного словника турецької мови (Güncel Türkçe Sözlük).

Основними **методами** дослідження у нашій розвідці є метод суцільної вибірки та зіставний метод.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що дістала розвиток тема «Лексична міжмовна омонімія (на матеріалі української та турецької мов)»

Практичне значення роботи полягає у можливості використання результатів проведеного дослідження на таких курсах як «Лексикологія української мови», «Лексикологія турецької мови», «Практичний курс перекладу».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1. Загальні відомості про явище міжмовної омонімії

Вплив однієї мови на іншу породжує виникнення в обох мовах слів, схожих за звучанням, але зовсім різних за значенням (напр. *укр.* кавун – *тур.* kavun «диня»). У лінгвістиці такі слова прийнято називати міжмовними омонімами. Міжмовні омоніми виникають у результаті взаємодії різних мов як споріднених, так і неспоріднених між собою. Такі лексичні одиниці завдають труднощів не лише особам, які тільки-но починають вивчати іноземну мову, а й досвідченим перекладачам, які, покладаючись на мовну здогадку, здійснюють некоректний переклад тексту. Неправильний переклад слова може суттєво змінити значення фрази чи речення чи взагалі призводить до втрати сенсу. Тому у мовознавстві для позначення даної категорії слів ми можемо натрапити на використання терміну «фальшиві друзі перекладача» ((*фр.*) *faux amis du traducteur*), який характеризує міжмовні омоніми.

Окрім цього терміну для позначення назв повної чи часткової формальної подібності різних слів при їх семантичній відмінності вчені використовують й інші терміни: «міжмовні пароніми, міжмовні синоніми, міжмовні полісеми, помилкові або неповні лексичні паралелі, фальшиві еквіваленти, псевдоінтернаціоналізми» (Турчина, 2012, с. 123).

Явище міжмовної омонімії неодноразово досліджувалося та продовжує досліджуватися науковцями як українськими, так і іноземними. Уперше за дослідження «фальшивих друзів перекладача» узявся Е. Мовільон у 1747 році. У 1928 році це явище викликало інтерес М. Кесслера та Ж. Дерокіньї (французько-англійські паралелі). Саме тлумачення терміну «міжмовна омонімія» є дискусійним, оскільки різні дослідники тлумачать його по-різному. В українській лінгвістиці міжмовна омонімія привернула увагу М. П. Кочергана, який тлумачить значення

словосполучення «міжмовні омоніми» як «слова двох мов, які мають однакову чи майже однакову форму, але різняться за значенням» (Кочерган, 2001, с. 201) Н. В. Заславської, яка досліджувала українсько-російську міжмовну омонімію, О. Паламарчук, (українсько-чеська міжмовна омонімія), І. П. Юзвяк (українсько-турецька міжмовна омонімія), Мехмета Айгюна (німецько-турецька міжмовна омонімія), М. Беднаж (українсько-польська міжмовна омонімія), Д. Щербини (українсько-білоруські міжмовні омоніми), І. Кононенко (українсько-польська міжмовна омонімія), А. Турчиної (українсько-чеська міжмовна омонімія). Український дослідник В. Манакін тлумачить це поняття як «слова різних мов, які в різних мовах мають суттєві розбіжності предметно-логічного змісту, але частково зберігають загальну схожість» (Манакин, 2004, с. 165) А от В. Дубичинський припускається іншої думки щодо тлумачення поняття «міжмовної омонімії». На думку вченого, міжмовні омоніми – це ззовні схожі та семантично подібні / неподібні паралельні опозиції двох і більше синхронічно порівнювальних мов, тобто мінімум чотиричленна структура (при порівнянні двох мов), коли схожість омонімів спостерігається у різних мовах (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 70).

1.2. Класифікації «фальшивих друзів перекладача» та їхнє походження

Дослідники по-різному визначають походження міжмовних омонімів.

В. М. Манакін вважає, що міжмовні омоніми є результатом випадкових фонетичних збігів або стертих етимологічних зв'язків (Манакин, 2004, с. 163-164).

Е. Ф. Скороходько ж визначив такі причини виникнення «фальшивих друзів перекладача»: 1) використання однакових слів у різних мовах при утворенні термінів шляхом переносу назви; 2) асоціації первинного значення зі схожими ознаками різних об'єктів термінування; 3) надання переваги в різних мовах різним сторонам змістової структури міжнародних термінів. Дослідник класифікував міжнародні терміни залежно від їх походження так: 1) терміни, що набули у різних

мовах різного значення через зміну значення при запозиченні; 2) терміни, що змінили значення набагато пізніше вже безпосередньо у мові-реципієнті; 3) терміни, що виникли через те, що те чи інше слово зазнало змін значення у мові-продуценті, тоді як у мові-реципієнті дане слово зберегло попереднє значення. (Скороходько, 1963, с. 57).

У своїй праці М. Кесслер і Ж. Дерокінья (1928) виділяють два типи «фальшивих друзів перекладача» – 1) повністю помилкові, які мають схожу орфографію і семантику; і 2) частково помилкові, які мають схожу орфографію і в основному загальну семантику.

Дослідник Дубічинський же пропонує нам класифікувати лексичні міжмовні омоніми на дві категорії, які взаємодіють між собою та можуть доповнювати одну одну. Отож, перша класифікація – семантична класифікація лексичних міжмовних омонімів, яка виділяє три групи омонімів:

- 1) співвідносні (спостерігається «дзеркальне» формально-семантичне відображення омонімів різних мов);
- 2) частково співвідносні (співпадають не усі члени омонімічного ряду);
- 3) не співвідносні (повне семантичне неспівпадіння ззовні схожих омонімів у різних мовах).

Друга класифікація, яку виділяє дослідник – формальна класифікація міжмовних омонімів, яка виділяє три групи омонімів:

- 1) фонетичні;

До цієї групи входять омоніми, які вимовляються однаково, але мають різницю у написанні.

- 2) графічні;

Сюди вчений відносить слова, які мають однакове написання, але мають розбіжності у вимові.

- 3) фонографічні

До третьої групи дослідник відносить слова, які співпадають як в написанні, так і у вимові (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 72-74).

Дослідниці Л. Ангарова та О. Васильєва (2005) поділяють «фальшивих друзів перекладача» на 1) повні псевдоінтернаціоналізми та 2) напівінтернаціоналізми.

До першої групи слів дослідниці зараховують слова, які мають схожість у вимові та написанні (укр. рух – тур. ruh «душа, дух»). До другої групи відносять слова, які водночас можуть бути як інтернаціоналізмами, так і «фальшивими друзями перекладача» (англ. operation «операція, дія, робота»).

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Явище міжмовної омонімії є досить цікавим для вивчення науковцями. Міжмовна омонімія потрапила у поле зору науковців ще у далекому 18 столітті. Дотепер це явище досліджується науковцями як у близькоспоріднених мовах, так і в неспоріднених мовах, хоча питання міжмовної омонімії у неспоріднених між собою мовах є набагато менш висвітленим ученими. Явище міжмовної омонімії трактується різними ученими по-різному, оскільки це поняття є досить широким та спірним. Науковці мають різноманітні думки щодо тлумачення поняття «міжмовна омонімія». На неменшу увагу заслуговує розробка класифікації міжмовних омонімів різними дослідниками, оскільки це можна розглядати з різних сторін. Саме тому не можна виділити якусь одну класифікацію міжмовних омонімів. Міжмовна омонімія варта уваги дослідників не менше, ніж інше мовне явище, тому досліджуючи міжмовну омонімію науковці роблять вагомий внесок у науку.

РОЗДІЛ 2

МІЖМОВНІ ОМОНІМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ТУРЕЦЬКІЙ МОВАХ

У нашому дослідженні за основу взято класифікацію мовознавця Дубічинського (2015). Нами було знайдено 324¹ лексичних одиниці в українській та турецькій мовах, тобто 162 пари міжмовних омонімів. Матеріал дібрано методом суцільною вибірки, що передбачає виокремлення лексичних одиниць зі Словника української мови в 11-ти томах та Сучасного словника турецької мови (Güncel Türkçe Sözlük).

На наше переконання, класифікація дослідника Дубічинського є найбільш вичерпною, тому в основі нашого дослідження лежить класифікація, подана ним. Мовознавець пропонує розділити міжмовні омоніми на дві категорії – семантичну та формальну. На думку вченого ці класифікації доповнюють одна одну (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 71).

2.1. Семантична класифікація

Семантична класифікація виділяє три види міжмовних омонімів. Перший тип – співвідносні омоніми. У цій категорії спостерігається так зване «дзеркальне» формально-семантичне відображення омонімів. (Дубичинский & Ройтер, 2015, с.72). Серед віднайдених нами омонімів до цієї категорії ми можемо зарахувати такі пари лексичних міжмовних омонімів:

Барон – дворянський титул, нижчий за графський; особа, що носить цей титул (Словник української мови – том 1, ст. 108).

Baron – дворянський титул між віконтом і лицарем у країнах Заходу (Güncel Türkçe Sözlük).

Казан – металева переважно округлої форми посудина (зазвичай з відкритою верхньою частиною) для варіння їжі, кип'ятіння води тощо; котел, чавун.

Kazan – велика, глибока посудина для приготування великої кількості їжі.

¹ З повним списком слів можна ознайомитися у Додатку А

Роль – художній образ, утілюваний актором на сцені, у кінофільмі та ін.; певний вияв себе у чомусь.

Rol – загальна назва дій, які має виконувати актор; завдання людини чи предмета у певній роботі / певному процесі; удавана поведінка, удавання.

Тема – коло життєвих подій, що становлять зміст твору літератури, образотворчого мистецтва та ін.

Tema – головний мотив; провідна думка у повчальному або літературному творі.

Танк – бойова броньована всюдихідна машина на гусеницях, озброєна гарматою та кулеметами, встановленими на башті, що обертається; спеціально обладнаний бак, цистерна, відсік для зберігання або транспортування рідин.

Tank – броньована озброєна бойова машина на гусеничному ході; ємність для зберігання та транспортування рідин.

У поданих прикладах ми можемо прослідкувати, що слова в обох мовах мають однакове значення, тобто вони є повністю співвідносними між собою.

До частково співвідносних дослідник зараховує міжмовні омоніми, де співпадають не усі члени омонімічного ряду (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 73).

Сюди ми можемо віднести такі слова:

Балон – 1) скляна, металева або гумова посудина круглої чи циліндричної форми, призначена для зберігання газів або рідин; 2) гумова автомобільна та ін. шина, яка наповнюється повітрям; 3) газонепроникна оболонка аеростата. (Словник української мови – том 1, ст. 97)

Balon – 1) сферичний апарат, наповнений нагрітим повітрям або газом, легшим за повітря, здатний літати в атмосфері; 2) дитяча іграшка з гуми, наповнена повітрям або газом; 3) скляна посудина з круглим і випуклим дном та вузькою шийкою; 4) трикутне легке вітрило, яке піднімають на головній щоглі яхти, щоб скористатися вітром ззаду; 5) безпідставне слово, вигадка. (Güncel Türkçe sözlük)

Бар – 1) невеликий ресторан, у якому напої та закуски споживають біля стойки буфету або за столиками; 2) відділення для спиртних напоїв у серванті, шафі; 3) одиниця виміру атмосферного тиску; 4) деталь врубової машини і гірничого комбайна, яка робить зарубну щілину в пласті.

Bar – 1) народний танець з повільним ритмом, який виконують, тримаючись за руки, у східних та північних регіонах Анатолії, переважно в регіонах Артвін та Ерзурум; 2) гіркота в роті, на язиці та зубах, спричинена лихоманкою чи розладом шлунку; 3) металевий прут, який з'єднує гирі, що складають вагу у важкій атлетиці; 4) заклад, де розважаються, танцюють та випивають.

Вираж – 1) рух по кривій літака, автомобіля тощо; 2) ділянка дороги, велосипедного треку на повороті, що має нахил до середини кривої напряму руху; 3) хімічний розчин, у якому промивають відбитий знімок для надання йому бажаного кольору.

Viraj – поворот.

Газель – 1) тварина родини антилоп, швидка, з тонкими і довгими ногами; 2) віршова форма поезії народів Сходу, що складається з 10—12 двовіршів, об'єднаних однією римою, яка повторюється в кожному парному рядку.

Gazel – 1) віршована форма з 10 двовіршів, рядки першого двовірша римуються між собою, а другі рядки наступних двовіршів римуються з першим двовіршем, зазвичай написані на ліричні теми; 2) у класичній турецькій музиці – музичний твір, який виконується однією людиною під акомпанемент одного з інструментів без дотримання певного ладу, що також дозволяє співакові показати свою вокальну силу; 3) листя дерев, яке засихає й опадає восени.

Депо – 1) транспортне виробниче підприємство, яке забезпечує експлуатацію, періодичний ремонт, утримування та обслуговування рухомого складу; 2) склад для зберігання чого-небудь.

Деро – 1) місце, де щось розміщується для захисту, зберігання або використання у разі потреби; склад; 2) місце, де товар продається оптом і

доступний у великих кількостях; 3) місце, де зберігається та обслуговується армійське майно.

Диван – 1) вид великих м'яких меблів для сидіння та лежання.

Divan – 1) велике зібрання, утворене державними діячами високого рівня; 2) збірка віршів поетів диванної літератури; 3) диван.

Док – портова споруда для ремонту суден, а іноді і їх будування.

Dok – 1) критий басейн, де розвантажуються або ремонтуються судна; 2) великий склад, побудований на причалі для зберігання торгових товарів.

Кабак – 1) шинок; 2) рослина родини гарбузових.

Kabak – 1) рослина родини гарбузових, що має сланкі стебла та жовті квіти. 2) безволосий, лисий; 3) шина, протектор якої зношений, а поверхня сплющена; 4) неосвічений, невихований, грубий.

Калібр – 1) діаметр каналу дула вогнепальної зброї; 2) точний, визначений розмір яких-небудь предметів виробництва; 3) вимірювальний прилад для перевірки розмірів, форми та взаємного розташування частин виробів; 4) розмір, форма або зразок чого-небудь.

Kalibre – 1) діаметр куль, вогнепальної зброї; 2) параметри людини.

Картон – товстий твердий папір особливого виготовлення.

Karton – 1) товстий, жорсткий папір, виготовлений з целюлози, що містить один або кілька шарів волокон; 2) пачка з десяти пачок сигарет; 3) картка, на якій позначені числа, витягнуті у грі в бінго; 4) велика переплетена книга, у якій розміщуються документи, що подаються на підпис у державних установах або організаціях; 5) мультиплікаційний багатосерійний фільм, героями якого є тварини.

Каса – 1) спеціальна скринька або сейф для зберігання грошей, цінних паперів; скарбниця; 2) окремий відділ в установі, на підприємстві тощо для приймання, зберігання й видачі грошей, продажу квитків та ін., а також приміщення цього відділу.

Kasa – 1) сталева шафа для зберігання грошей або цінностей; 2) місце, де обмінюють гроші в торгових домах; 3) у деяких іграх - робота з управління грою або видача фішок в обмін на гроші; 4) частина, що утворює верхню частину вагона, вантажівки або трактора, з'єднана з шасі для перевезення вантажу; 5) чотирикутний, міцний пакувальний виріб з дерева або синтетичних матеріалів, ящик; 6) у поліграфії – стіл, що складається з вічок, на яких розміщуються літери для набору; 7) основна рама, до якої постійно кріпляться двері та вікна.

Кома – 1) розділовий знак, що має форму гачка (,); уживається для відокремлення слів, словосполук і речень; 2) стан організму, що характеризується втратою свідомості з порушенням чутливості, розладом життєво важливих функцій — кровообігу її дихання.

Кома – 1) стан непритомності, що характеризується повною або більш-менш повною втратою розуміння, слуху і рухів при деяких захворюваннях, травмах і отруєннях; 2) найменший інтервал між двома нерівними звуками, який можна виділити на слух.

Нота – 1) умовний графічний знак, що позначає музичний звук певної висоти і тривалості; 2) окремий звук певної висоти у музиці, співі.

Nota – 1) знак, що використовується для позначення музичного звуку; 2) меморандум.

Панама – 1) літній капелюх з широкими крисами, плетений або зшитий з тканини; 2) велике шахрайство в капіталістичному підприємстві, сполучене зі всякими зловживаннями й підкупом вищих службових осіб; 3) тканина з штучного шовку, зазвичай однокольорова.

Раната – 1) м'який солом'яний капелюх, сплетений з листя рослини, що росте в Центральній Америці; 2) вид спеціально витканої тканини.

Пас – 1) те, чим підперізують одяг по талії; 2) у деяких карточних іграх – заява про відмовлення брати участь у даному розіграші до наступної роздачі карт; 3) передача м'яча, шайби та ін. кому-небудь з гравців своєї команди.

Ras – 1) речовина, що утворюється у результаті окислення на поверхні металів, особливо заліза, у воді та вологому повітрі; 2) у деяких іграх з м'ячем – рух, коли гравець передає м'яч партнеру по команді.

Радар – пристрій для виявлення об'єктів і визначення їх місцезнаходження методами радіолокації.

Radar – 1) пристрій, що зазвичай використовується на літаках і кораблях, який може визначати місцезнаходження та відстань до об'єктів за допомогою відлуння радіохвиль; 2) пристрій, що використовується дорожньою поліцією для визначення швидкості руху транспортних засобів; 3) інстинкт, інтуїція.

Сан – 1) у монархічних державах – громадське становище особи, пов'язане з високою посадою; 2) звання духовної особи, служителя культу.

San – 1) слава, популярність; повага; 2) титул, звання.

Сойка – лісовий перелітний рудувато-сірий птах родини воронових, який має білувату з темними смугами голову і невеликий чубчик червонуватого відтінку.

Soyka – 1) одяг, який знімають з покійників; 2) різновид невеликої ворони з строкатим пір'ям.

Тампон – шматочок стерильної марлі чи вати, що його вкладають у рану або якусь порожнину організму, щоб спинити кровотечу, ввібрати гній.

Татрон – 1) велика пробка з будь-якого матеріалу, що використовується для закриття отвору; 2) щось, наповнене м'яким матеріалом для зменшення сили удару; 3) обладнання спереду і ззаду вагонів і автомобілів для зменшення впливу зіткнень; 4) марлева кулька або спеціальний шматок стерильної вати чи марлі, що використовується для витирання і зупинки крові.

Титр – 1) у кінофільмі – напис на кадрі, що повідомляє назву фільму, дає перелік дійових осіб, містить пояснювальний текст та ін.; 2) в аналітичній хімії – концентрація розчину, який застосовують для титрування; 3) у текстильній промисловості – товщина шовкової питки, що визначається вагою мотка.

Titr – назва, заголовок.

Чек – 1) документ з розпорядженням вкладника банкові видати або перерахувати пред'явникові певну суму з поточного рахунку; 2) ділянка, яку заливають водою (переважно для вирощування рису);

Їек – письмовий документ, який людина дає замість грошей в обмін на придбану послугу або товар і який оплачується з банківського рахунку.

При порівнянні вище поданих тлумачень слів ми можемо простежити часткову відмінність значень. Деякі слова збігаються у одному значенні, але мають розбіжності в інших значеннях, а деякі ж мають більше співвіднесень, ніж розбіжностей в інших значеннях.

До не співвідносних міжмовних омонімів мовознавець відносить омоніми, які мають повне семантичне неспівпадіння схожих омонімів у різних мовах (Дубичинский & Ройтер, 2015, с.74). Таких омонімів набагато більше, ніж омонімів у вище згаданих категоріях.

Арка – 1) склепіння у форми дуги, яким перекривають проріз у стіні або сполучають стояки моста, два суміжні будинки та ін.; 2) декоративна споруда у вигляді брами, що завершується склепінням.

Арка – 1) протилежний бік основного лицьового боку речі, її лицьова сторона; 2) той, що ззаду.

Баба – 1) мати батька або матері; 2) стара за віком жінка; 3) важка підвісна довбня для забивання паль; 4) рід печива з пшеничного борошна; 5) пелікан; 6) рід великих груш.

Ваб – батько; чоловік, у якого є дитина.

Байрак – ліс у яру, у долині; яр, порослий лісом, чагарником.

Ваурак – полотно, зазвичай прямокутної форми, використовується як символ нації, певної спільноти чи організації; стяг, прапор.

Бал – 1) великий вечір з танцями; 2) одиниця виміру сили якого-небудь природного явища; 3) виражена цифрою оцінка знань і поведінки учня.

Bal – 1) солодка, темна, рідка речовина, від білого до темного кольору, яку медоносні бджоли виготовляють з медвяної роси, зібраної з рослин і квітів, і заповнюють нею стільники у вуликах; 2) солодкий сік, що витікає зі стиглих плодів інжиру; 3) сік, що витікає з кори дерев і згортається.

Банк – кредитно-фінансова установа, яка зосереджує кошти і капіталовкладення, надає кредити, здійснює грошові розрахунки між підприємствами або приватними особами, регулює грошовий обіг у країні, у тому числі випуск нових грошей.

Банк – лавки для сидіння, переважно в парках і садах.

Банка – 1) скляна металева посудина переважно циліндричної форми; 2) невеликі грушоподібні скляночки з потовщеними вінцями (застосовуються для того, щоб викликати приплив крові на окремих ділянках тіла); 3) підвищення морського дна, мілина в морі; 4) лавка для сидіння веслярів у човні.

Баян – велика хроматична гармонія, кнопковий акордеон.

Вауан – слово поваги, яке вживається перед ім'ям або прізвищем жінки.

Варта – загін, група людей (переважно озброєних), що охороняють кого-, що-небудь.

Varta – небезпечна ситуація.

Дар – 1) те, що підноситься, жертвується; подарунок; 2) здібності, хист до чого-небудь; обдаровання, талант; 3) хліб і вино, над якими відправляється церковне богослужіння.

Dar – 1) недостатній за розміром, порівняно з тим, що в ньому буде міститися, у порівнянні з широким; 2) вузький; 3) малий, несприятливий, обмежений; 4) стовп, встановлений для повішення засуджених до смертної кари.

Дама – 1) жінка з інтелігентних, перев. матеріально забезпечених міських кіл; 2) одружена жінка; 3) жінка або дівчина, що танцює в парі з чоловіком; 4) гральна карта, на якій зображена жінка.

Dama – гра, у яку грають двоє людей з шістнадцятьма шашками на квадратному майданчику.

Имла – повітря, густо насичене водяною парою; туман.

İmla – правопис.

Кабан – 1) самець свині; 2) дика свиня; вепр.

Kaban – 1) крутий схил; 2) верхній одяг з різних тканин, що сягає стегон і нагадує пальто.

Кавун – 1) баштанна сланка рослина з великими їстівними плодами; 2) круглий соковитий плід цієї рослини з солодкою червоною серединою.

Kavun – 1) повзуча стеблова великоплідна рослина родини гарбузових; 2) ароматний, соковитий і м'ясистий плід цієї рослини, диня.

Канат – 1) дуже міцний грубий мотузок із волокна або дроту; 2) линва, кодола.

Kanat – 1) орган пересування у птахів та комах; 2) плавники у риб; 3) горизонтальна поверхня, на яку впливають аеродинамічні сили, що утримують літак у повітрі; 4) рукоятка на предметах у формі дзиги.

Пара – 1) два однорідних або однакових предмети, що вживаються разом і складають одне ціле або комплект; 2) газ, у який перетворюється вода при випаровуванні; газоподібний стан води.

Para – 1) паперовий або металевий платіжний засіб, випущений державою із зазначеною на ньому вартістю; готівка; 2) заробіток.

Проаналізувавши вище згадані приклади, ми можемо зробити висновок, що не співвідносні міжмовні омоніми мають повну семантичну невідповідність. Тлумачення поданих лексичних одиниць ніяк не співвідносяться у двох неспоріднених мовах, українській та турецькій.

2.2. Формальна класифікація

Формальну класифікацію міжмовних омонімів Дубічинський поділяє на три категорії. Першою категорією є фонетична категорія. Мовознавець зараховує до цієї категорії омоніми, які вимовляються однаково, а пишуться по-різному (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 75-78).

До цієї категорії міжмовних омонімів ми можемо зарахувати такі лексичні пари:

(укр.) баян – (тур.) bayan

(укр.) газель – (тур.) gazel

(укр.) гума – (тур.) humma

(укр.) диван – (тур.) divan

(укр.) мармелад – (тур.) marmelat

(укр.) кедр – (тур.) keder

(укр.) колонія – (тур.) kolonya

(укр.) магазин – (тур.) magazin

(укр.) панель – (тур.) panel

(укр.) рай – (тур.) ray

(укр.) рейс – (тур.) reis

(укр.) роль – (тур.) rol

(укр.) темінь – (тур.) temin

(укр.) титр – (тур.) titr

(укр.) яд – (тур.) yad

(укр.) язик – (тур.) yazik

Зіставивши подані омонімічні пари двох неспоріднених мов, можемо простежити не відповідність у написанні. У переважній кількості випадків у поданих омонімічних парах не співпадає кількість літер у двох мовах, а от у звучанні цих слів є схожість.

До другої категорії формальної класифікації дослідник зараховує графічні міжмовні омоніми. До цієї категорії належать омоніми, що мають подібне

написання, але відмінне звучання (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 76). Серед досліджуваних нами лексичних пар до графічних ми можемо зарахувати такі:

- (укр.) арка – (тур.) arka
- (укр.) баба – (тур.) baba
- (укр.) банка – (тур.) banka
- (укр.) гайда – (тур.) gayda
- (укр.) дама – (тур.) dama
- (укр.) доктор – (тур.) doktor
- (укр.) кала – (тур.) kala
- (укр.) канава – (тур.) kanava
- (укр.) кара – (тур.) kara
- (укр.) карма – (тур.) karma
- (укр.) картон – (тур.) karton
- (укр.) каса – (тур.) kasa
- (укр.) кодекс – (тур.) kodeks
- (укр.) компас – (тур.) kompas
- (укр.) лава – (тур.) lava
- (укр.) лапа – (тур.) lapa
- (укр.) мама – (тур.) mama
- (укр.) маса – (тур.) masa
- (укр.) мат – (тур.) mat
- (укр.) купа – (тур.) kupa
- (укр.) ода – (тур.) oda
- (укр.) орда – (тур.) orda
- (укр.) пара – (тур.) para
- (укр.) паша – (тур.) paşa
- (укр.) сема – (тур.) sema

(укр.) сила – (тур.) *sıla*

(укр.) сойка – (тур.) *soyka*

(укр.) хата – (тур.) *hata*

Порівнявши вище згадані омонімічні пари, можемо прослідкувати, що усі слова мають ідентичне написання. Переважна частина слів українською мовою має наголос, який падає на перший склад. У турецьких словах усе навпаки. Оскільки наголос у турецькій мові є фіксованим, то падає він на останній склад у переважній більшості випадків.

Фонографічні міжмовні омоніми – третя категорія формальної класифікації міжмовних омонімів за Дубічинським. Згідно з думкою мовознавця, до цієї категорії відносять міжмовні омоніми, які мають однакове написання та звучання (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 77). На наше переконання до цієї категорії належать такі лексичні пари:

(укр.) Адам – (тур.) *adam*

(укр.) бази – (тур.) *bazi*

(укр.) байрак – (тур.) *bayrak*

(укр.) бал – (тур.) *bal*

(укр.) балик – (тур.) *balık*

(укр.) балон – (тур.) *balon*

(укр.) банк – (тур.) *bank*

(укр.) бар – (тур.) *bar*

(укр.) барон – (тур.) *baron*

(укр.) баштан – (тур.) *baştan*

(укр.) вар – (тур.) *var*

(укр.) варта – (тур.) *varta*

(укр.) виз – (тур.) *viz*

(укр.) віра – (тур.) *vira*

(укр.) віраж – (тур.) *viraj*

(укр.) газ – (тур.) *gaz*

(укр.) хінді – (тур.) hindi
(укр.) густо – (тур.) gusto
(укр.) дар – (тур.) dar
(укр.) дари - (тур.) darı
(укр.) депо - (тур.) depo
(укр.) док – (тур.) dok
(укр.) дон – (тур.) don
(укр.) драже – (тур.) draje
(укр.) імла – (тур.) imla
(укр.) кабак – (тур.) kabak
(укр.) кабан – (тур.) kaban
(укр.) кавун – (тур.) kavun
(укр.) кордон - (тур.) kordon
(укр.) казан – (тур.) kazan
(укр.) канат – (тур.) kanat
(укр.) каптан – (тур.) kaptan
(укр.) караван – (тур.) karavan
(укр.) каре – (тур.) kare
(укр.) касир – (тур.) kasır
(укр.) кат – (тур.) kat
(укр.) катма – (тур.) katma
(укр.) кизил – (тур.) kızıl
(укр.) кит – (тур.) kıt
(укр.) кір – (тур.) kir
(укр.) код – (тур.) kod
(укр.) коза – (тур.) koza
(укр.) кок – (тур.) kok
(укр.) кома – (тур.) кома

(укр.) корал – (тур.) koral
(укр.) кулак – (тур.) kulak
(укр.) кум – (тур.) kum
(укр.) кума – (тур.) kuma
(укр.) курс – (тур.) kurs
(укр.) кювет – (тур.) küvet
(укр.) лама – (тур.) lama
(укр.) лапа – (тур.) lapa
(укр.) мета – (тур.) meta
(укр.) міра – (тур.) mira
(укр.) міс – (тур.) mis
(укр.) морс – (тур.) mors
(укр.) нема – (тур.) nema
(укр.) нова – (тур.) nova
(укр.) нота – (тур.) nota
(укр.) пак – (тур.) pak
(укр.) паламар – (тур.) palamar
(укр.) панама – (тур.) panama
(укр.) паркур - (тур.) parkur
(укр.) пас – (тур.) pas
(укр.) паста – (тур.) pasta
(укр.) патрон – (тур.) patron
(укр.) пир – (тур.) pir
(укр.) раб – (тур.) rab
(укр.) радар – (тур.) radar
(укр.) рота – (тур.) rota
(укр.) рух – (тур.) ruh
(укр.) сак – (тур.) sak

(укр.) салат – (тур.) salat
(укр.) сан – (тур.) san
(укр.) сарай – (тур.) saray
(укр.) сет – (тур.) set
(укр.) сир – (тур.) sir
(укр.) сом – (тур.) som
(укр.) сон – (тур.) son
(укр.) стіл – (тур.) stil
(укр.) табак – (тур.) tabak
(укр.) табло – (тур.) tablo
(укр.) так – (тур.) tak
(укр.) такса – (тур.) taksa
(укр.) талан – (тур.) talan
(укр.) там – (тур.) tam
(укр.) тампон – (тур.) tampon
(укр.) танк – (тур.) tank
(укр.) тема – (тур.) tema
(укр.) термінал – (тур.) terminal
(укр.) тип – (тур.) tip
(укр.) тин – (тур.) tin
(укр.) тис – (тур.) tis
(укр.) ток – (тур.) tok
(укр.) тон – (тур.) ton
(укр.) топ – (тур.) top
(укр.) тост – (тур.) tost
(укр.) трап – (тур.) trap
(укр.) трата – (тур.) trata
(укр.) туз – (тур.) tuz

(укр.) туман – (тур.) tuman

(укр.) тура – (тур.) tura

(укр.) туш – (тур.) tuş

(укр.) халат – (тур.) xalat

(укр.) хам – (тур.) ham

(укр.) хор – (тур.) hor

(укр.) хурма – (тур.) hurma

(укр.) чан – (тур.) çan

(укр.) чат – (тур.) çat

(укр.) чача – (тур.) çaça

(укр.) чек – (тур.) çek

(укр.) яр – (тур.) yar

Цим омонімічним парам притаманне як однакове написання, так і схоже звучання.

Варто зауважити, що серед досліджуваних нами омонімічних пар є морфологічні неспівпадіння. Так, не кожна омонімічна пара складається з однакових частин мови. Хоча бувають випадки, коли одне й те саме слово може бути різними частинами залежно від його значення. Як приклад наводимо таку омонімічну пару: (укр.) *кизил* – (тур.) *kızıl*. В українській мові слово «кизил» має такі значення – чагарникова рослина або деревце з жовтими квітками та їстівними ягодами; 2) кислі ягоди цієї рослини переважно темно-червоного кольору. Тобто, як ми можемо прослідкувати, в українській мові це слово належить до іменних частин мови, а точніше до іменників. У турецькій мові значення слова «*kızıl*» таке: 1) яскраво-червоний колір; 2) заразна небезпечна хвороба, яка супроводжується сильною гарячкою, появою на тілі великих червоних плям та інкубаційний період якої становить 3 – 4 дні. Як бачимо, коли слово вживається у першому значенні, воно є якісним прикметником, коли ж вживається у другому значенні класифікуємо слово як іменник.

Як морфологічно співвідносну пару можемо навести пару (укр.) *бал* – (тур.) *bal*. В українській мові слово «бал» вживається у таких значеннях: 1) великий вечір з танцями; 2) одиниця виміру сили якого-небудь природного явища; 3) виражена цифрою оцінка знань і поведінки учня. У разі вживання цього слова у будь-якому із значень, воно не змінить свою частиномовну приналежність. У турецькій же мові слово «*bal*» вживається у таких значеннях: 1) солодка речовина, яку медоносні бджоли виготовляють з медвяної роси, зібраної з різних рослин та квітів, якою наповнюють стільники у вуликах; 2) солодкий сік, що витікає зі стиглих плодів інжиру; 3) сік, який витікає з кори дерев та згортається. При вживанні у турецькій мові цього слова незалежно від його значення воно постійно залишатиметься іменником.

Слід зазначити, що серед досліджуваного нами матеріалу є слова не лише в однині, а й в множині. До прикладу, в українській мові слово «база» в множині (тобто «бази») є омонімом до турецького слова «*bazı*». Ця ж омонімічна пара має морфологічне неспівпадіння. В українській мові «база» (мн. «бази») має такі значення: 1) нижня розширена частина колони або стовпа; 2) основа, ґрунт, на яких виникає чи розвивається те чи інше явище; 3) сукупність матеріальних ресурсів, необхідних для розвитку чого-небудь; 4) місце скупчення матеріалів, сировини, використовуваних для забезпечення якого-небудь району, підприємства та ін. «База» в українській мові у другому значенні вживається лише у однині, тобто ми не можемо утворити множинний іменник, коли маємо справу з цим значенням слова. У турецькій мові «*bazı*» має значення 1) деякий; 2) інколи. У першому значенні слово є прикметником, а у другому – прислівником.

Проаналізувавши зібраний нами лексичний матеріал, можемо зробити висновок, що переважна частина омонімів в українській та турецькій мовах є односкладовими та двоскладовими. Трьохскладові міжмовні омоніми є, але їх дуже мало.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У 2 розділі нашого дослідження представлено 162 омонімічні пари між українською та турецькою мовою. На нашу думку, така кількість міжмовних омонімів у двох неспоріднених мовах є достатньо значною. У нашій праці ми класифікували віднайдені нами омоніми відповідно до класифікації мовознавця В. Дубічинського, який пропонує нам розподілити їх на 2 класифікації, які доповнюють одна одну: семантичну та формальну. Ми порівняли тлумачення зібраних слів, знайшли та дослідили відмінності у словах. Класифікація В. Дубічинського чудово підходить для розподілення омонімів між українською та турецької мовами. У словах цих двох мов ми можемо простежити усі збіги та відмінності, що дає нам змогу проаналізувати та порівняти слова між собою.

ВИСНОВКИ

1. Метою нашого дослідження було розглянути лексичну міжмовну омонімію на матеріалі української та турецької мов. Ми окреслили поняття міжмовної омонімії, порівняли визначення поняття різними дослідниками цього мовного явища. У нашому дослідженні наведені різні класифікації міжмовних омонімів, з якими нас знайомить мовознавство.

2. Для нашої праці було дібрано 162 омонімічні пари, тобто 324 слова в двох неспоріднених мовах українській та турецькій. Подані лексеми були дібрані методом суцільної вибірки зі Словника української мови в 11-то томах та Сучасного словника турецької мови. Варто зауважити, що ці словники є тлумачними.

3. У другому розділі роботи наведено омонімічні пари та їх значення. Ми класифікували віднайдені міжмовні омоніми. Для розподілення цих омонімічних пар за основу було взято класифікацію дослідника В. В. Дубичинського. Відповідно до цієї класифікації міжмовні омоніми поділяються на дві менші класифікації, які доповнюють одна одну: семантичну та формальну. Згідно з семантичною класифікацією ми розподілили слова на співвідносні, частково співвідносні та не співвідносні. Відповідно до формальної класифікації омоніми були розподілені на фонетичні, графічні та фонографічні (Дубичинский & Ройтер, 2015, с. 71).

4. У праці нами було порівняно написання, звучання та інші характеристики використовуваних нами слів. Також ми окреслили частиномовну приналежність слів в обох мовах: українській та турецькій.²

5. Нами було укладено список слів, які були віднайдені для дослідження у нашій праці, ознайомившись з яким, можна прослідкувати відмінність у значеннях та у наголосі слів у двох неспоріднених мовах: українській та турецькій.

² Див. Додаток Б

ÖZET

Yabancı dil öğrenen kişiler bu dilde akıcı olmak için çabalamakta. Genellikle bir kelimenin ana dillerindeki bir kelimeye benzerliğinden dolayı yanlış anlaşılması gibi zorluklarla karşılaşır. Dillerarası eşseslilik konusu yabancı dil öğrenenlerin ve çalışanların özel dikkatini çekmekte. Bu nedenle, çalışmamızın önemi iki farklı dilde (Ukraynaca ile Türkçe) dillerarası eşseslilik konusunda yeterli çalışmanın yapılmamasından kaynaklanmakta.

Çalışmanın konusu ise Ukraynaca ile Türkçe leksik dillerarası eş sesliliğidir.

Çalışmamızın amacı, Ukraynaca ile Türkçe materyali üzerinde sözcüksel dillerarası eş sesliliği araştırmak. Dillerarası eşsizlilik kavramının ana hatlarını ortaya koyduk, bu dilbilimsel fenomenin farklı araştırmacıları tarafından kavramın tanımlarını karşılaştırdık. Çalışmamız, dilbilim alanında bilinen çeşitli dillerarası eş seslilik kategorilerini göstermekte.

Çalışmamız için 162 eşsesli çift, yani iki ilgisiz dilde, Ukraynaca ile Türkçe 324 kelime seçilmiştir. Bu kelimeler 11 ciltlik Ukrayna Dili Sözlüğü'nden ile Güncel Türkçe Sözlük'ten seçilmiştir. Bu sözlüklerin açıklayıcı sözlükler olduğunu belirtmek gerek. Materyalin seçiminde başka hiçbir sözlük türü kullanılmamıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde eşsesli çiftler ve anlamları yer almakta (seçilen sözcüklerin tam listesi Ekler bölümünde bulunabilir). Bulunan dillerarası eşseslileri sınıflandırdık. Araştırmacı V. Dubiçinskıy'nın sınıflandırması, eşsesli çiftlerin dağılımı için temel olarak kullanılmıştır. Bu sınıflamaya göre, dillerarası eşsesliler birbirini tamamlayan iki küçük sınıflamaya ayrılır: anlamsal ile formel. Anlamsal sınıflandırmaya göre, kelimeleri bağıntılı, kısmen bağıntılı ve bağıntısız olarak ayırdık. Formel sınıflandırmaya göre, eşsesli kelimeler fonetik, grafik ve fonografik olarak ayrılmıştır.

Çalışmamızda, kullandığımız kelimelerin yazım, ses ve diğer özelliklerini karşılaştırdık.

Çalışmamızda araştırma için seçilen kelimelerden oluşan bir liste oluşturduk, böylece birbiriyle ilgisi olmayan iki dildeki kelimelerin anlam ve vurgu farklılıklarının takip edilmesini olanaklı kıldık.

Anahtar kelimeler: Ukraynaca, Türkçe, dillerarası, eş seslilik, anlamsal, formel.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Bidnenko, N. P., & Zajenko, O. (2017). *On the problem of translating internationalisms in modern English media discourse into Ukrainian. Мова і культура*, 123.
- Güncel Türlçe Sözlük. Відновлено з <https://sozluk.gov.tr/>
- Koessler, M., Derocquigny, J. (1928). *Les faux amis ou Les pièges du vocabulaire anglais*. Paris.
- Ангарова, Л. М., Васильєва, О. М. (2005). Методичні вказівки до курсу «Перекладацький аналіз науковотехнічного тексту» на тему «Інтернаціоналізми та «хибні друзі перекладача» в науково-технічній літературі» (для спеціальності «Переклад»). Маріуполь.
- Беднаж, М. А. (2000). *Польсько-українська міжмовна омонімія*. (Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук). Київський державний лінгвістичний університет, Київ.
- Білан, Н. М. (2017, Лютий 10-11). *Проблема фальшивих друзів перекладача на матеріалі українсько-німецької економічної термінології*. Пріоритети сучасної філології: теорія і практика. Відновлено з <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/13feb2017/30.pdf>
- Білодід, І. К. (Ред.). (1970-1980). *Словник української мови: в 11 томах*. Київ: Наукова думка.
- Вірчак, Г. О. (2013). *Міжмовна омонімія як проблема перекладу* (Doctoral dissertation). Сумський державний університет, Суми. Відновлено з https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/30827/1/Virchak%20_mizhmovna_omonimiya.pdf
- Глазов, Р. С. (2018). *Особливості перекладу “хибних друзів перекладача” в міжмовному та внутрішньомовному контексті (на матеріалі сучасної англійської та німецької мов)*. Відновлено з <https://core.ac.uk/download/pdf/288815512.pdf>
- Дубичинский, В. В., Ройтер, Т. (2015). *Теория и лексикографическое описание лексических параллелей*. Харьков: Підручник НТУ «ХП».

- Дутка, О. (2014). *Омонімія в колі сучасних наукових проблем*. Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства, 19, 36-40.
- Кійко, С. В., Кудрявцева, О. Д. (2020). *Міжмовна омонімія у світлі різних лінгвістичних дисциплін*. Відновлено з <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/36/655/1371-1?inline=1>
- Кочеган, М. П. (2001). *Вступ до мовознавства*. Київ: Видавничий центр «Академія».
- Манакин, В. Н. (2004). *Сопоставительная лексикология*. Киев: Знання.
- Манакин, В. М. (2012). *Мова і міжкультурна комунікація*. Київ: ЦУЛ.
- Мартирисян, Л. І. (2000). *Принципи класифікації гомогенних (семантико-етимологічних) дієслівних омонімів*. Відновлено з <https://core.ac.uk/download/200102164.pdf>
- Мартирисян, Л. І. (2001). *Українсько-російська міжмовна омонімія в генетичному і функціонально-семантичному аспектах (дієслівна лексика)*. (Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Романова, О. (2018). *Омонімія як мовне явище в термінології*. Молодий вчений, (1 (53)), 749-752.
- Сидорук, Г. І., & Шостак, Н. А. (2017). *Міжмовні омоніми як об'єкт лінгвістичного дослідження та перекладацькі прийоми їх вирішення*. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки, (272), 206-212.
- Скороходько, Э. Ф. (1963). *Вопросы перевода английской научно-технической литературы*. Киев: Издательство Киевского университета.
- Турчина, А. А. (2012). *Лексична міжмовна омонімія у слов'янських мовах*. Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського, (17), 121-126.

Чуба, Г. (2015). *Міжмовна омонімія як джерело помилок при вивченні української мови студентами-поляками*. Теорія і практика викладання української мови як іноземної, (11), 90-96.

Шаблій, О. А. (2002). Міжмовна термінологічна омонімія як проблема термінографії і перекладу (на матеріалі німецької та української юридичних терміносистем). (Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук). Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Київ.

Щербина, Д. (2020). Повні українсько-білоруські міжмовні омоніми. *Філологіка*, 21, 97-112.

Юзвяк, І. (2010). Лексична міжмовна омонімія на матеріалі української та турецької мов. Відновлено з <https://oldena.lpnu.ua/bitstream/ntb/6498/1/26.pdf>

Юзвяк, І. П. (2011). Українсько-турецька лексична омонімія у функціонально-семантичному аспекті. *Культура народів Причорномор'я*. Відновлено з <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55622/35-Iuzvyak.pdf?sequence=1>

СПИСОК МІЖМОВНИХ ОМОНІМІЧНИХ ПАР

1. АДÁМ – за біблійною легендою – перша людина, створена Богом із глини

ADÁM – 1. Людина; 2. Чоловік.

2. АЛЬЯ́НС – спілка, об'єднання на основі договірних зобов'язань.

ALYÁNS – обручка для заручин.

3. ÁРКА – 1. Склепіння у форми дуги, яким перекривають проріз у стіні або сполучають стояки моста, два суміжні будинки та ін. 2. Декоративна споруда у вигляді брами, що завершується склепінням

ARKÁ – 1. Протилежний бік основного лицьового боку речі, її лицьова сторона, протилежність; 2. Той, що ззаду, той, що ззаду.

4. БА́БА – 1. Мати батька або матері; 2. Стара за віком жінка; 3. Важка підвісна довбня для забивання паль; 4. Рід печива з пшеничного борошна; 5. Пелікан; 6. Рід великих груш

BAVÁ – Чоловік з дитиною, батько.

5. БА́ЗИ – (мн. від «база») 1. Нижня розширена частина колони або стовпа; 2. Основа, ґрунт, на яких виникає або розвивається те чи інше явище; 3. Сукупність матеріальних ресурсів, необхідних для розвитку чого-небудь.

BAZI – 1. Деякий; 2. Іноді.

6. БАЙРА́К - ліс у яру, у долині або яр, порослий лісом, чагарником.

BAYRÁK – полотнище, зазвичай прямокутної форми, виготовлене на замовлення за кольором і формою, що використовується як символ нації, певної спільноти чи організації; стяг.

7. БА́Л – 1. Великий вечір з танцями; 2. Одиниця виміру сили якого-небудь природного явища; 3. Виражена цифрою оцінка знань і поведінки учня.

BAÁL – 1. Солодка, темна, рідка речовина, від білого до темного кольору, яку медоносні бджоли виготовляють з медвяної роси, зібраної з рослин і квітів, і заповнюють нею стільники у вуликах. 2. Солодкий сік, що витікає зі стиглих плодів інжиру. 3. Сік, що витікає з кори дерев і згортається.

8. БАЛІ́К – просолена і пров'ялена (інколи ще й прикопчена) спинка великої червоної риби.

BAŁÍK – 1. Загальна назва представників класу хребетних, водних, зябрових тварин, які розмножуються за допомогою ікринок. 2. Назва сузір'я в зодіаку між Водолієм та Овном.

9. БАЛО́Н – 1. Скляна, металева або гумова посудина круглої чи циліндричної форми, призначена для зберігання газів або рідин; 2. Гумова автомобільна та ін.. шина, яка наповнюється повітрям; 3. Газонепроникна оболонка аеростата.

BALÓN – 1. Сферичний апарат, наповнений нагрітим повітрям або газом, легшим за повітря, здатний літати в атмосфері; 2. Дитяча іграшка з гуми, наповнена повітрям або газом; 3. Скляна посудина з круглим і випуклим дном та вузькою шийкою; 4. У карикатурі - коло, заповнене словами; 5. Трикутне легке вітрило, яке піднімають на головній щоглі яхти, щоб скористатися вітром ззаду; 6. Безпідставне слово, вигадка.

10. БА́НК - кредитно-фінансова установа, яка зосереджує кошти і капіталовкладення, надає кредити, здійснює грошові розрахунки між підприємствами або приватними особами, регулює грошовий обіг у країні, у тому числі випуск нових грошей.

BÁNK - лавки для сидіння, переважно в парках і садах.

11. БА́НКА – 1. Скляна металева і т. ін. посудина переважно циліндричної форми; 2. Невеликі грушоподібні скляночки з потовщеними вінцями (застосовуються для того, щоб викликати приплив крові на окремих ділянках тіла); 3. Підвищення морського дна, мілина в морі; 4. Лавка для сидіння веслярів у човні.

BANKÁ – 1. Організація, яка купує і позичає гроші під відсотки, надає позики, знижки та здійснює валютні операції, зберігає гроші, цінні документи і товари у своїх сховищах і здійснює різні види діяльності у сфері торгівлі, промисловості та економіки; 2. Структура, у якій здійснюються банківські операції.

12. БА́Р – 1. Невеликий ресторан, у якому напої та закуски споживають біля стойки буфету або за столиками; 2. Відділення для спиртних напоїв у серванті, шафі; 3.

Одиниця виміру атмосферного тиску; 4. Деталь врубової машини і гірничого комбайна, яка робить зарубну щілину в пласті.

BÁR – 1. Народний танець з повільним ритмом, який виконують, тримаючись за руки, у східних та північних регіонах Анатолії, переважно в регіонах Артвін та Ерзурум; 2. Гіркота в роті, язиці та зубах, спричинена лихоманкою, розладом шлунку, ерозією; 3. Металевий прут, який з'єднує гирі, що складають вагу у важкій атлетиці; 4. Заклад, де розважаються, танцюють та випивають.

13. БАРО́Н – дворянський титул, нижчий за графський; особа, що носить цей титул.

BARÓN – дворянський титул між графом та рицарем у країнах Заходу.

14. БАШТА́Н – ділянка поля, на якій вирощують кавуни, дині і т. ін.

BAŞTÁN – знову, ще раз.

15. БАЯ́Н – велика хроматична гармонія, кнопковий акордеон.

BAYÁN – слово поваги, використовується перед ім'ям або прізвищем жінки.

16. BÁP – 1. Розжарене, гаряче повітря; 2. Згущена варінням смола; 3. Одиниця реактивної потужності електричного ланцюга в Міжнародній системі одиниць.

VÁR – існуючий.

17. BÁРТА – загін, група людей (переважно озброєних), що охороняють кого-, що-небудь.

VÁRTA – небезпечна ситуація.

18. ВÍЗ – велика промислова риба родини осетрових.

VÍZ – звук, який видає комаха, що летить, або коли щось швидко кидають.

19. ВÍРА – 1. Упевненість у чомусь, у здійсненні чого-небудь; 2. Визнання існування Бога, переконання в реальному існуванні чогось надприродного; 3. У Давній Русі – грошовий штраф на користь князя за вбивство вільної людини.

VÍRA – 1. Без перерви; 2. Команда розвернути вантажопідйомник та інші машини.

20. ВІРА́Ж – 1. Рух по кривій літака, автомобіля тощо; 2. Ділянка дороги, велосипедного треку на повороті, що має нахил до середини кривої напрямку руху; 3. Хімічний розчин, у якому промивають відбитий знімок для надання йому бажаного кольору.

VIRÁJ – поворот.

21. ВІЯ - волосинки, що вкривають краї повік.

VÍYÁ – 1. Спрямовувати судно в одному напрямку, центруючи кермо. 2. Команда, яку дають рульовому, щоб він тримав судно в тому ж напрямку після того, як задано певний напрямок.

22. ГÁЗ – 1. Речовина, здатна поширюватися в усьому доступному для неї просторі, рівномірно заповнюючи його; 2. Дуже тонка прозора шовкова тканина;

GÁZ – 1. Тюль; 2. Рідка речовина, яка залишається такою, якою вона є при нормальному тиску і температурі, і яка має властивість розтікатися по всій ємності, у якій вона міститься, і чинити тиск на кожную точку внутрішньої поверхні цієї ємності. 2. Газойль; 3. У травному тракті змішування повітря, що вдихається через рот, з летючими речовинами, які утворюються в результаті бродіння; 4. Газова лампа; 5. Природний газ.

23. ГАЗÉЛЬ – 1. Тварина родини антилоп, швидка, з тонкими і довгими ногами; 2. Віршова форма поезії народів Сходу, що складається з 10—12 двовіршів, об'єднаних однією римою, яка повторюється в кожному парному рядку.

GAZÉL – 1. Віршована форма з 5-10 двовіршів, рядки першого двовірша римуються між собою, а другі рядки наступних двовіршів римуються з першим двовіршем, зазвичай написані на ліричні теми; 2. Музичний твір, який виконується однією людиною під акомпанемент одного з інструментів без дотримання певного ладу, що також дозволяє співакові показати свою вокальну силу; 3. Листя дерев, яке засихає і опадає восени.

24. ГÁЙДА – уживається як заклик, спонукання іти куди-небудь.

GAYDA – національний інструмент шотландців, що складається з подвійного свистка з очерету та волинки, з високим дерев'яним звуком.

25. ГЎМА – 1. Еластична речовина, що не пропускає води, повітря і виготовляється шляхом вулканізації каучуку; 2. Предмет, виготовлений з такої речовини.

HUMMÁ – 1. Хвороба, яка супроводжується гарячкою; 2. Спалах малярії.

26. ГЎСТО – (прислівник до «густий») 1. Який складається з великої кількості близько розміщених один біля одного однорідних предметів, частин і т. ін.; 2. З великим вмістом, великою концентрацією чого-небудь; 3. Малопроникний, мало прозорий; 4. Багатий, високий (про урожай).

GÚSTO – вподобання.

27. ДАМА – 1. Жінка з інтелігентних, перев. матеріально забезпечених міських кіл; 2. Одружена жінка; 3. Жінка або дівчина, що танцює в парі з чоловіком; 4. Гральна карта, на якій зображена жінка.

DAMÁ – гра, в яку грають двоє людей з шістнадцятьма шашками на квадратному майданчику.

28. ДАР – 1. Те, що підноситься, жертвується; 2. Подарунок; 3. Здібності, хист до чого-небудь; 4. Обдаровання, талант; 5. Хліб і вино, над якими відправляється церковне богослужіння.

DÁR – 1. Недостатній за розміром, порівняно з тим, що в ньому буде міститися, у порівнянні з широким і рясним; 2. Мала або недостатня ширина; 3. Малий, несприятливий, обмежений; 4. Неблагополучний; 5. Неадекватний; 6. Ледве; 7. Стовп, встановлений для повішення засуджених до смертної кари.

29. ДАРЇ – (мн. від дар) 1. Те, що підноситься, жертвується; 2. Подарунок; 3. Здібності, хист до чого-небудь; 4. Обдаровання, талант; 5. Хліб і вино, над якими відправляється церковне богослужіння.

DARÍ – 1. Посухостійка рослина родини пшеничних, просо; 2. Насіння цієї рослини, що використовується в їжу замість пшениці.

30. ДЕПÓ – 1. Транспортне виробниче підприємство, яке забезпечує експлуатацію, періодичний ремонт, утримування та обслуговування рухомого складу; 2. Склад для зберігання чого-небудь.

DEPÓ – 1. Місце, де щось розміщується для захисту, зберігання або використання в разі потреби, склад; 2. Місце, де товар продається оптом і доступний у великих кількостях; 3. Місце, де зберігається та обслуговується армійське майно.

31. ДЖЕМ – густе варення з фруктів або ягід, що має вигляд желеподібної маси.

СÉМ – зібрання, об'єднання.

32. ДИВÁН – вид великих м'яких меблів для сидіння і лежання.

ĐIVÁN – 1. Велике зібрання, утворене державними діячами високого рівня; 2. Збірка віршів поетів диванної літератури; 3. Диван.

33. ДÓК – портова споруда для ремонту суден, а іноді і їх будування.

DÓK – 1. Критий басейн, де розвантажуються або ремонтуються судна; 2. Великий склад, побудований на причалі для зберігання торгових товарів.

34. ДÓКТОР – вищий учений ступінь, який присуджується на підставі захисту дисертації, а також особа, якій присуджено цей ступінь.

DOKTÓR – 1. Лікар; 2. Академічне звання, яке надається тим, хто після закінчення факультету або коледжу демонструє, що вони досягли найвищого рівня освіти в певній галузі науки, склавши спеціальний іспит та успішно працюючи.

35. ДÓН – слово, що додається до імен знатних чоловіків в Іспанії.

DÓN – 1. Одяг; 2. Замерзання води при зниженні температури повітря нижче нуля; 3. Колір кінської гриви.

36. ДРАЖÉ – сорт дрібних цукерок округлої форми.

DRAJÉ – 1. Пігулка, вкрита цукристою, барвистою та блискучою речовиною; 2. Горіх, зазвичай вкритий шоколадом.

37. ІМЛÁ – повітря, густо насичене водяною парою; туман.

İMLÁ – 1. Правопис. 2. Наповнення.

38. КАБÁК – 1. Шинок. 2. Гарбуз.

КАВÁК – 1. Рослина родини гарбузових, має сланкі стебла та жовті квіти; 2. безволосий, лисий; 3. Шина, протектор якої зношений, а поверхня сплющена; 4. Неосвічений, невихований, грубий.

39. КАБÁН – 1. Самець свині; 2. Дика свиня; вепр.

КАВÁN – 1. Крутий схил; 2. Верхній одяг з різних тканин, що сягає стегон і нагадує пальто.

40. КАВÚН – 1. Баштанна сланка рослина з великими їстівними плодами; 2. Круглий соковитий плід цієї рослини з солодкою червоною серединою.

KAVÚN – 1. Повзуча стеблова великоплідна рослина родини гарбузових; 2. ароматний, соковитий і м'ясистий плід цієї рослини; диня.

41. КАЗАН – 1. Металева переважно округлої форми посудина (звичайно з відкритою верхньою частиною) для варіння їжі, кип'ятіння води тощо; 2. Котел, чавун.

KAZÁN – 1. Велика, глибока посудина для приготування або варіння великої кількості їжі; 2. У парових двигунах і системах опалення - велика, глибока посудина, в якій кип'ятять воду.

42. КАЛА – 1. За часів Середньовіччя – фортечна споруда у містах Сходу; 2. Мурована бойова башта на Кавказі; 3. У гірських районах Афганістану – тип житла у вигляді багатосімейної укріпленої садиби; 4. Міфічний персонаж в образі морського чудовиська з головою слона, який був популярний в монументальному мистецтві Кампучії; 5. Невисока рослина з серцеподібним зеленим листям 6-12 см завдовжки і до 11 см завширшки.

KALÁ – за.

43. КАЛІБР – 1. Діаметр каналу дула вогнепальної зброї; 2. Точний, визначений розмір яких-небудь предметів виробництва; 3. Вимірювальний прилад для перевірки розмірів, форми та взаємного розташування частин виробів; 4. Розмір, форма або зразок чого-небудь.

KALÍBRÉ – 1. Діаметр куль, вогнепальної зброї. 2. Параметри людини.

44. КАНАВА – довга заглибина, викопана в землі; рів.

KANAVÁ – канва, рідка мішковина.

45. КАНАТ – 1. Дуже міцний грубий мотузок із волокна або дроту; 2. Линва, кодола.

KANÁT – 1. Орган пересування у птахів та комах; 2. Плавники у риб; 3. Горизонтальна поверхня, на яку впливають аеродинамічні сили, що утримують літак у повітрі; 4. Покриття речей, які відкриваються і закриваються вертикально, таких як двері, вікна, шафи; 5. Рукоятка на предметах у формі дзиги.

46. КАПТА́Н – 1. Старовинний чоловічий верхній одяг з довгими полами; 2. Сукмана, жупан, чумарка.

КАРТА́Н – 1. Найвища посадова особа, відповідальна за управління кораблем; 2. Той, хто представляє команду в командних іграх; 3. Капітан-пілот; 4. Водій пасажирського автобуса; 5. Людина, яка воювала в ополченні, що боролася з бандитськими угрупованнями на Балканах, наприклад, в Афганістані.

47. КÁРА – суворе покарання, відплата за що-небудь.

КАРА́ – 1. Частина землі, не покрита морем, суша; 2. Найтемніший колір, чорний; 3. Брюнетка; 4. Поганий, нещасливий, неспокійний.

48. КАРАВА́Н – 1. Валка в'ючних тварин (верблюдів, мулів, ослів), що перевозять пустелею, степом вантажі та людей; 2. Кілька кораблів або плотів і т. ін., що пливають один за одним.

КАРАВА́Н – критий транспортний засіб, прикріплений до задньої частини автомобіля, що використовується і як транспортний засіб, і як житло.

49. КАРЕ́ – бойове шикування піхоти у формі чотирикутника.

КАРЕ́ – 1. Чотирикутник з рівними сторонами і кутами; 2. Поєднання чотирьох карт одного виду в карткових іграх.

50. КÁРМА – 1. В індійських релігіях – закон відплати, згідно з яким життя істоти та її перевтілення після смерті визначаються добрими чи лихими її ділами, а також вчинками її предків.

КАРМА́ – 1. Акт змішування; 2. Утворений змішуванням елементів різних типів.

51. КАРТО́Н – товстий твердий папір особливого виготовлення.

КАРТО́Н – 1. Товстий, жорсткий папір, виготовлений з целюлози, що містить один або кілька шарів волокон; 2. Пачка з десяти пачок сигарет; 3. Картка, на якій позначені числа, витягнуті в грі в бінго; 4. Велика переплетена книга, у якій розміщуються документи, що подаються на підпис у державних установах або організаціях. 5. Мультиплікаційний багатосерійний фільм, героями якого є тварини.

52. КÁСА – 1. Спеціальна скринька або сейф для зберігання грошей, цінних паперів; скарбниця; 2. Окремий відділ в установі, на підприємстві тощо для приймання,

зберігання й видачі грошей, продажу квитків і т. ін., а також приміщення цього відділу.

KASÁ – 1. Сталева шафа для зберігання грошей або цінностей; 2. Місце, де обмінюють гроші в торгових домах; 3. Робота з управління грою або видача фішок в обмін на гроші; 4. Частина, що утворює верхню частину вагона, вантажівки або трактора, з'єднана з шасі для перевезення вантажу; кузов; 5. Чотирикутний, міцний пакувальний виріб з дерева або синтетичних матеріалів, ящик; 6. У поліграфії - стіл, що складається з вічок, на яких розміщуються літери для набору; 7. Основна рама, до якої постійно кріпляться двері та вікна.

53. KACÍP – той, хто завідує касою, приймає та видає гроші, продає квитки тощо.

KASÍR – павільйон.

54. KÁT – той, хто здійснює смертні вироки або тілесне покарання.

KÁT – 1. Сукупність квартир або кімнат між двома поверхами в будівлі; 2. Щось більш-менш густо і рівномірно розподілене на поверхні; 3. Кожна з речей, покладених одна на одну, шар. 4. Комплект.

55. KATMÁ – нема, немає.

KATMÁ – дія додавання, приєднання.

56. KÁFA – старовинний кабардинський народний парний танець; різновиди кафи поширені в Адигеї та Осетії.

KAFÁ – 1. Голова людини; 2. У тварин, зазвичай передня частина тіла, де розташовані такі органи, як рот, очі, ніс, вуха тощо; 3. Спосіб мислення і судження під впливом думок і переконань.

57. KÉDP – 1. Південне вічнозелене хвойне дерево; 2. Народна назва деяких видів сосни, що дають їстівне насіння.

KEDÉR – біль, смуток, печаль, горе, біда, лихо, страждання, мука, скорбота.

58. KIZÍL – 1. Чагарникова рослина або деревце з жовтими квітками та їстівними ягодами; . Кислі ягоди цієї рослини переважно темно-червоного кольору.

KIZÍL – 1. Яскраво-червоний колір. 2. Заразна, гарячкова, небезпечна хвороба, яка супроводжується високою температурою та великими червоними плямами, інкубаційний період якої –3-4 дні.

59. KÍT – 1. Найбільший морський ссавець, схожий на рибу; 2. Спеціально виготовлена речовина для замазування щілин, тріщин; замазка.

KÍT – замало, недостатньо.

60. KÍP – дитяча заразна хвороба, що супроводжується висипом, запаленням дихальних шляхів, слизової оболонки очей, ротової порожнини та гарячкою.

KÍR – 1. Бруд, нечистоти; 2. Ганебна ситуація, наклеп.

61. KÓD – система умовних знаків або сигналів для передавання відомостей.

KÓD – 1. Буква; 2. Пароль.

62. KÓДЕКС – 1. Сукупність законів у якій-небудь галузі права; 2. Сукупність правил поведінки, звичок, переконань; 3. Старовинний рукопис в оправі.

KODÉKS – довідкове джерело, затверджене офіційною організацією, що містить формули, фізичні та хімічні властивості, реакції ідентифікації, контроль чистоти, кількісне визначення та умови зберігання лікарських засобів, терапевтична дія яких визнана достовірною.

63. KOZÁ – 1. Невелика рогата жуйна тварина родини порожнисторогих, що дає молоко, м'ясо тощо; 2. Самиця козла.

KOZÁ – оболонка, яку плете шовкопряд; кокон.

64. KÓK – 1. Кухар на кораблі; 2. Зачіска у вигляді збитого або завитого пасма волосся, що стирчить догори над чолом.

KÓK – тверде паливо, отримане шляхом перегонки вугілля, містить набагато менше летких речовин, ніж вугілля, кокс.

65. КОЛОНІЯ – 1. Країна, позбавлена імперіалістичними державами політичної та економічної незалежності; 2. Певні заклади спеціального призначення; 3. Складна сукупність особин, які живуть в з'єднанні одна з одною.

KOLÓNYA - алкогольна речовина зі слабким запахом, що містить олію лимона, лаванди, тютюну тощо.

66. KÓMA – 1. Розділовий знак, що має форму гачка (,); уживається для відокремлення слів, словосполук і речень; 2. Стан організму, що характеризується втратою свідомості з порушенням чутливості, розладом життєво важливих функцій.

KOMÁ – 1. Стан непритомності, що характеризується повною або більш-менш повною втратою розуміння, слуху і рухів при деяких захворюваннях, травмах і отруєннях. 2. Найменший інтервал між двома нерівними звуками, який можна виділити на слух.

67. KÓMPAC – прилад для визначення сторін світу, у якому намагнічена стрілка завжди показує на північ.

KOMPÁS – циркуль.

68. KOPÁLI – (мн.) морські тварини, рід поліпів, що живуть колоніями на морських та океанських скелях; 2. Вапнисті відклади деяких видів цих тварин — червоний, рожевий або білий камінь, який після обробки використовують як прикрасу.

KORÁL – 1. Релігійна мелодія, написана для хору. 2. Пов'язаний з хором.

69. KORDÓN – межа, що розділяє території держав.

KORDÓN – 1. Товста мотузка, зазвичай з шовку; 2. Тонкий ланцюжок для підвішування годинника, медальйонів тощо; 3. Електричний кабель, виготовлений з тонких дротів, який використовується, зокрема, в побутових приладах, таких як праски, грилі тощо; 4. Різьблений настінний або меблевий орнамент, виконаний тонкими довгими рядами; 5. Інструмент для нанесення орнаментів на олов'яні та цинкові предмети; 6. Лінія офіцерів, сформована для контролю за входом і виходом з певного місця; 7. Берегова лінія; 8. Пуговина; 9. Шар сміття, залишений на пляжі морем, що вийшло з берегів.

70. KULÁK - кисть руки із зігнутими і притиснутими до долоні пальцями.

KULÁK – 1. Орган слуху з обох боків голови; 2. Зовнішня частина цього органу для збирання та прийому звуків; 3. У риб - кожна з щілин з обох боків голови і кожна з щілин, які забирають воду з рота і виводять її через зябра назовні. 4. Вушкоподібний виступ на стінах, димоходах, камінах тощо; 5. Штекер, що використовується для

натягу струн у струнних інструментах. 6. Місця, де річки і особливо озера впадають у суходіл і застоюються. 7. Здатність відбирати та оцінювати придатність звуків.

71. КЎМ – 1. Хрещений батько по відношенню до батьків хрещеника і до хрещеної матері; 2. Батько дитини по відношенню до хрещеного батька і хрещеної матері.

КЎМ – 1. Кременисті маси, гірські породи, зруйновані природними факторами, морські береги, русла річок і т.д., що зустрічаються в таких місцях, як, дрібні, тверді зерна; 2. Тверді зерна в м'ясистих частинах фруктів, таких як груша, айва тощо; 3.

Дрібні та тверді частинки, що виробляються залозами в організмі, особливо нирками.

72. КУМА́ – 1. Хрещена мати по відношенню до батьків хрещеника і до хрещеного батька; 2. Мати дитини по відношенню до хрещеного батька і хрещеної матері.

КУМА́ – назва жінок, одружених з одним і тим же чоловіком, по відношенню одна до одної.

73. КУ́ПА – велика кількість чого-небудь складеного, зсипаного горою в одному місці;

КУРА́ – 1. Велика склянка зі скла або кераміки з ручкою; 2. Кількість, яку може вмістити ця склянка; 3. Кубок на ніжці із золота, срібла, бронзи або кришталю, що вручається як приз на змаганнях; 4. Будь-який витвір мистецтва, наданий як приз на конкурсі; 5. Одна з чотирьох груп гральних карт з червоними плямами та у формі серця, сердечка. 6. Чотириколісний екіпаж, зазвичай запряжений кінями, закритий і має лише сидіння ззаду; 7. Тип спортивного автомобіля з двома дверима.

74. КУ́РС – 1. Напрямок руху, шлях (судна, літака і т. ін.); 2. Основна настанова, напрям; 3. Систематичний виклад основ якої-небудь науки або її частини у вищій школі, а також підручник, що являє собою такий виклад; 4. Закінчений цикл навчання, його обсяг і час, за який цей цикл навчання відбувається; 5. Рік, ступінь навчання; . 6. Закінчений ряд, цикл лікувальних процедур.

КУ́РС – 1. Виток веретена. 2. Лицьова сторона небесного тіла, що має вигляд колеса; 3. Освітня діяльність, яка базується на курсах, організованих державними та

приватними установами з метою надання знань, навичок та поведінки з певного предмета і має певну тривалість.

75. КЮВÉТ – водостічна канава вздовж шляху і залізничного полотна.

KÜVÉT – ванна.

76. ЛÁВА – 1. Дошка (або кілька дощочок) на стояках (іноді — прикріплена до стіни), на яку сідають або кладуть, ставлять що-небудь; 2. Похилий стіл із прикріпленим до нього сидінням, за яким працюють учні, студенти; парта; 3. Розплавлена силікатна маса, що виливається на земну поверхню під час вибуху вулкана; 4. Вибій у шахті із суцільною системою розробки вугільного чи інших пластів корисних копалин.

LÁVA – наказ рятувальній шлюпці, пришвартованій у будь-якому місці, рухатися без веслування.

77. ЛÁМА – 1. Південноамериканська в'ючна тварина родини верблюдів; 2. У Тибеті та Монголії — монах-буддист.

LÁMA – 1. Жуйна тварина, що мешкає в гірських районах Південної Америки, використовується як тяглова тварина, забарвлена від чорного до білого, з довгою шерстю, високим зростом і довгою шиєю. 2. Жрець Будди у тибетців і монголів.

3. Невелика смужка металу або скла.

78. ЛÁПА – 1. Стопа, нога тварини, птаха і т. ін.; 2. Робоча частина ґрунтообробних знарядь; 3. Шип на кінці колоди, який вганяють у відповідну до нього виїмку у другій колоді при скріпленні їх у вінець.

LAPÁ – 1. Крохмальні зерна розварені з водою до консистенції суспензії; 2. Ліки, отримані шляхом кип'ятіння рослин, таких як насіння льону та ін., які застосовують зовнішньо на тілі в марлевій пов'язці:

79. МАГАЗІН – 1. Приміщення для роздрібно́ї торгівлі; крамниця; 2. Частина апарата або приладу (найчастіше зброї) у вигляді коробки або трубки, куди вкладають кілька однорідних предметів (наприклад, патронів);

MAGAZÍN – 1. Видання з великою кількістю фотографій, яке розповідає про різні теми, що будуть цікаві більшості людей; 2. Новини та коментарі, зазвичай про відомих людей у світі мистецтва, розваг та спорту.

80. MÁLO – у невеликій кількості; небагато.

MALO – 1. Фінансовий, грошовий; 2. Матеріальний.

81. MÁMA – ласкаве називання матері й звертання до неї.

MAMÁ – загальна назва їжі, яку готують для дитини.

82. MÁPA – карта (географічна).

MÁRA – 1. Болт з кільцем на кінці; 2. Ліхтар з оливковою олією всередині, що використовувався для освітлення внутрішніх приміщень корабля.

83. MARMELÁD – кондитерський виріб із фруктово-ягідного пюре, звареного з цукром.

MARMELÁT – фруктові пасти, зварені з цукром; джем.

84. MÁSA – 1. Кількість, об'єм речовини якого-небудь предмета; 2. Сама речовина, матерія, з якої складається предмет; 3. Великий предмет або предмети з неясними для зору обрисами; 4. Безформна, схожа на тісто, речовина; густа або рідкувата суміш.

MASÁ – 1. Меблі, що складаються зі стільниці, яка спирається на ніжки або опору; 2. Усі ті, хто сидить навколо цих меблів; 3. Відділ у відомствах та установах, де вирішуються певні питання; 4. Пристрій для стрибків у вигляді столу, висоту якого можна регулювати за допомогою ніжок, що з'єднуються між собою.

85. MÁT – 1. Положення в шаховій партії, при якому король, що перебуває під ударом фігури супротивника, не може захиститися, і партія вважається програною. 2. Матовість.

MÁT – 1. Поразка однієї зі сторін у шаховій партії; 2. Тьмянний.

86. METÁ – те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти; ціль.

METÁ – 1. Товари, торгові товари; 2. Капітал.

87. MÍRA – одиниця виміру чого-небудь.

MÍRA – дерев'яна планка геометричної форми, що показує вертикаль обраного орієнтира на місцевості, яку можна побачити здалеку, щоб вказати напрямок.

88. MÍC – ввічлива назва дівчини в англійців і американців, що вживається звичайно перед прізвищем або ім'ям.

MÍS – 1. Прекрасний. 2. Незаміжня дівчина.

89. MÓPC – солодкий напій з води та соку ягід або плодів.

MÓRS – 1. Ссавець родини моржевих, що мешкає в Північній Атлантиці; 2. Телеграфна система, що використовує алфавіт крапок і тире. 3. Пристрій для приймання та надсилання цих сигналів. 4. Секретний знак.

90. NEMÁ - бути відсутнім, бракувати, не вистачати, виходити з ужитку.

NEMÁ – 1. Зростання, розвиток, примноження. 2. Інтерес, відтворення.

91. NOVÁ (від «новій») – 1. Який недавно виник, з'явився, не існував раніше; недавно зроблений, створений; 2. Який стосується найближчого часу; сучасний.

NOVÁ - вибухово мінлива зоря з раптовим збільшенням яскравості.

92. NÓTA – 1. Умовний графічний знак, що позначає музичний звук певної висоти і тривалості; 2. Окремий звук певної висоти у музиці, співі.

NÓTA – 1. Знак, що використовується для позначення музичного звуку; 2. Меморандум.

93. ÓDA - урочистий вірш, присвячений якійсь видатній події, відомій особі і т. ін.

ODÁ – 1. Приміщення будинку або будь-якої споруди, яке використовується для сидіння, роботи, сну тощо, з одним або кількома виходами, за винятком ванної кімнати, холу, під'їзду і т.п., приміщення з одним або кількома виходами, вічко. 2. Офіційне об'єднання самозайнятих осіб. 3. Яничарська казарма.

94. ОРДА -1. Об'єднання кількох кочових племен під владою одного хана у тюркських і монгольських народів; 2. Безладний, неорганізований натовп; 3. Назва первісної форми організації людей.

ÓRDA – (те саме, що «orada») там.

95. PÁK – уживається для збільшення експресивності висловлення, підкреслюючи значення того слова, після якого стоїть.

РА́К – чистий, непорочний.

96. ПАЛАМА́Р – служитель православної церкви, що допомагає священику під час богослужіння; дячок, псаломщик, причетник.

PALAMÁR - товстий канат, що використовується для прив'язування кораблів до пірсу, дока або буя.

97. ПАНА́МА – 1. Літній капелюх з широкими крисами, плетений або зшитий з тканини; 2. Велике шахрайство в капіталістичному підприємстві, сполучене зі всякими зловживаннями й підкупом вищих службових осіб; 3. Тканина з штучного шовку, зазвичай однокольорова.

PANÁMA – 1. М'який солом'яний капелюх, сплетений з листя рослини, що росте в Центральній Америці. 2. Вид спеціально витканої тканини.

98. ПАНЕ́ЛЬ – 1. Доріжка для пішоходів на узбіччі дороги вздовж вулиці, вкрита асфальтом, камінням і т. ін.; 2. Тротуар; 3. Нижня частина стіни або вся стіна в приміщенні, опоряджена оздобленням, фарбуванням і т. ін.; 4. Елемент конструкції збірної будови, що має форму великої плити;

PANÉL – 1. Відкрите засідання; 2. Гладка деталь, зазвичай прямокутної форми, яка вписується в частину поверхні, на якій вона має бути розміщена.

99. ПА́РА - 1. Два однорідних або однакових предмети, що вживаються разом і складають одне ціле або комплект. 2. Газ, у який перетворюється вода при випаровуванні; газоподібний стан води.

PARÁ – 1. Паперовий або металевий платіжний засіб, випущений державою із зазначеною на ньому вартістю; готівка; 2. Заробіток.

100. ПАРКУ́Р - 1. Мистецтво раціонального подолання перешкод; 2. Дисципліна, яка є сукупністю навичок володіння тілом, які в потрібний момент можуть знайти застосування у різних ситуаціях життя людини.

PARKÚR – 1. Спеціальна дорога для верхової їзди, їзди на велосипеді, легкої атлетики, ходьби тощо. 2. Спеціальна дорога для пересування та пішохідних прогулянок.

101. ПАС - 1. Те, чим підперізують одяг по талії; 2. У деяких карточних іграх - заява про відмовлення брати участь у даному розіграші до наступної роздачі карт; 3. Передача м'яча, шайби і т. ін. кому-небудь з гравців своєї команди; 4. Певний рух гіпнотизера або такий, як у гіпнотизера, перед обличчям людини, яку він гіпнотизує.

PÁS – 1. Речовина, що утворюється в результаті окислення на поверхні металів, особливо заліза, у воді та вологому повітрі; 2. У деяких іграх з м'ячем, коли гравець передає м'яч партнеру по команді.

102. ПАСТА – яка-небудь речовина у вигляді в'язкої тістоподібної маси (застосовується в медицині, косметиці, кулінарії і т. ін.), а також виріб з такої маси, застиглої чи затверділої.

PÁSTA – 1. Різновид мучного виробу, який готують шляхом випікання в духовці або іншим способом, і якому надають особливого смаку завдяки додаванню різних інгредієнтів; 2. Застрочені складки в одязі; 3. Спеціальна суміш, що використовується для виявлення справжніх кольорів автомобілів та їх полірування.

103. ПАТРОН – 1. З'єднані гільзою в одне ціле куля або дріб із пороховим зарядом і капсуль із запальником; 2. Пристрій для затискування оброблюваної деталі або різального інструмента в токарному і свердлильному верстаті; 3. Частина електричного освітлювального приладу, у яку вгвинчується лампочка для приєднання її до мережі.

PATRÓN – 1. Власник, керівник, роботодавець комерційної або промислової організації; 2. Особа, яка має владу в організації, на робочому місці; 3. Особа з грошима, про яку згадується; 4. Папір, що використовується для розкрою тканини, вирізаний за формою деталей зразка одягу, лекал.

104. ПАША - трава на пасовищі, що служить кормом для худоби.

PAŞÁ – 1. Титул, що надавався вищим державним службовцям і солдатам вище звання полковника за часів Османської імперії; 2. Військовий генерал у республіканський період; 3. Добре вихований, гідний.

105. ПІР – бенкет, учта.

PÍR – 1. Звук пташиних крил; 2. Слово, що описує ідею втечі з якогось місця:

106. РА́Б – представник експлуатованого класу, людина, яка була позбавлена будь-яких прав і засобів виробництва й перебувала у повній власності свого володаря – рабовласника.

РА́В – Бог.

107. РАДА́Р – пристрій для виявлення об'єктів і визначення їх місцезнаходження методами радіолокації.

RADÁR – 1. Пристрій, що зазвичай використовується на літаках і кораблях, який може визначати місцезнаходження та відстань до об'єктів за допомогою відлуння радіохвиль; 2. Пристрій, що використовується дорожньою поліцією для визначення швидкості руху транспортних засобів; 3. Інстинкт, інтуїція.

108. РА́Й – 1. За релігійними уявленнями - місце, де блаженствують праведники після смерті; 2. Красива, благодатна місцевість.

РА́У – залізниця, по якій рухаються колеса поїздів, трамваїв тощо.

109. РЕ́ЙС – закінчена операція щодо переміщення вантажів або пасажирів транспортними засобами, а також рух цих засобів за визначеним маршрутом.

REÍС – 1. Голова; 2. Лідер; 3. Капітан маленького човна.

110. РО́ЛЬ – 1. Художній образ, втілюваний актором на сцені, у кінофільмі і т. ін.; 2. Повний текст однієї дійової особи в п'єсі. 3. Яка-небудь робота, якесь заняття, певний вияв себе в чому-небудь. 4. Вплив кого-, чого-небудь на щось, чия-небудь участь у чомусь.

RÓL – 1. Загальна назва дій, які повинен виконувати актор. 2. Несправжня поведінка, удавання.

111. РО́ТА – військовий підрозділ, що входить до складу батальйону.

RÓTA – напрямок корабля або літака, курс, яким він буде рухатися.

112. РУ́Х – 1. Спосіб існування матерії, який полягає в безперервній зміні всього існуючого і виявляється в безпосередній єдності перервності і неперервності простору і часу; 2. Зміна положення кого-, чого-небудь унаслідок обертання, коливання, переміщення і т. ін.; 3. Робота якого-небудь механізму, машини, пристрою і т. ін.; 4. Зміна положення тіла або його частин (у людини або тварини).

RÚH – 1. Сутність, сутність, душа, душевний птах, який релігії та релігійні філософії визнають як сутність, окрему від тіла в людині. 2. Найголовніше, сутність; 3. Сутність; 4. Емоція.

113. СÁК – 1. Риболовна снасть із сітки, що має форму конусоподібного мішка, натягнутого на обруч і прикріпленого до держална; 2. Жіноче півпальто вільного крою.

SÁK – пильний, чуйний.

114. САЛÁТ – 1. Трав'яниста городня рослина, листя якої, багате на вітаміни, споживають у сирому вигляді; 2. Холодна страва, приготована із листя цієї рослини, приправлена оцтом, сметаною тощо; 3. Холодна страва з дрібно нарізаних сирих або варених овочів, зелені, яєць, іноді з м'ясом або рибою, приправлена олією, оцтом, сметаною, майонезом і т. ін.

SALÁT – 1. Молитва. 2. Молитва, яку читають на знак поваги, коли згадують ім'я пророка Мухаммеда.

115. СÁН – 1. У монархічних державах - громадське становище особи, пов'язане з високою посадою; 2. Звання духовної особи, служителя культу.

SÁN – 1. Слава, популярність; 2. Повага; 3. Титул, звання.

116. САРА́Й - господарське приміщення для зберігання різного майна.

SARÁY – 1. Велика будівля, у якій проживають правителі або глави держав; 2. Велика будівля, де ведуться державні справи; 3. Велична і показна будівля.

117. СÉМА – смислова одиниця.

SEMÁ – 1. Небо; 2. Слух; 3. Ритуал, який виконують дервіші-мевлеві під акомпанемент таких інструментів, як ней, нісфіє та ін., розводячи руки в обидва боки і обертаючись навколо себе.

118. СÉТ – партія гри в теніс та в деякі інші спортивні ігри.

SÉT – 1. Товста стіна, збудована, щоб запобігти зсуву землі або протіканню води; 2. Рівнинна ділянка, яка знаходиться вище від поточного місця розташування; 3. Лава; 4. У вогнепальній зброї - виступаюча частина спіралі всередині ствола.

119. СІЛА – 1. Здатність живих істот напруженням м'язів робити фізичні рухи, виконувати різні дії; фізична енергія людини, тварини; 2. Здатність людини до духовної діяльності, до вияву своїх розумових або душевних властивостей (волі, розуму, характеру і т. ін.).

SILÁ – 1. Зустріч після довгої розлуки з рідними; 2. Батьківщина (для тих, хто живе закордоном).

120. СІР – 1. Харчовий продукт, який одержують із молока при його сквашуванні й відокремленні сироватки; 2. Харчовий продукт у вигляді твердої або напівтвердої маси, який виготовляють шляхом сквашування молока й подальшої обробки згустку.

SÍR – 1. Прозорий або непрозорий лак, що наноситься на деякі предмети для надання їм блиску, захисту від зовнішніх впливів, запобігання протіканню тощо; 2. те, чия природа або деякі аспекти не підлягають розголошенню, те, що залишається прихованим, те, що тримається в таємниці.

121. СÓЙКА – лісовий перелітний рудувато-сірий птах родини воронових, який має білувату з темними смугами голову і невеликий чубчик червонуватого відтінку.

SOYKÁ – 1. Одяг, знайдений на труп; 2. Різновид невеликої ворони з строкатим пір'ям.

122. СÓМ – 1. Велика прісноводна хижа безлуска риба родини сомових з кількома парами вусів; 2. Киргизька валюта.

SÓM – 1. Заповнений зсередини і не накритий зовні, суцільний; 2. Бездоганний; 3. Частина доку, що знаходиться над водою; 4. Лосось; 5. Киргизька валюта.

123. СÓН - 1. Фізіологічний стан спокою організму людини і тварини, що настає періодично і супроводжується повною або частковою втратою свідомості й ослабленням ряду фізіологічних процесів; 2. Те, що сниться; сновидіння.

SÓN – 1. Кінець; 2. Останній, крайній.

124. СТІЛ – 1. Вид меблів у вигляді горизонтально укріпленої на ніжках широкої дошки (іноді з ящиками, тумбочками), на яких розміщують різні предмети; 2. Такий

предмет меблів разом з їжею, що стоїть на ньому; 3. У стародавній Русі - князівський престол.

STÍL – стиль, формат.

125. ТАБА́К – нюхальний тютюн.

ТАВА́К – 1. Невеликий, глибокий і широкий контейнер для розміщення їжі; 2. Кількість, яку вміщує ця посудина.

126. ТАБЛЮ́ – сигнальний щит із світловими чи електромагнітними показниками, що відбивають стан контрольованого устаткування, хід технологічного процесу, результати змагань тощо.

ТАВЛЮ́ – 1. Олійний, акварельний, пастельний або вугільний живопис на тканині, дереві, папері тощо; 2. Загальний вигляд усіх пережитих подій та явищ, існуючих подій та явищ, пейзаж; 3. Нижня частина завіси, що визначається зміною декорацій.

127. ТА́К – 1. Означає спосіб дії; таким чином, таким способом; 2. Уживається під час відповіді, що підтверджує правильність думки, наявність факту чи явища; виражає згоду на якусь дію або ствердження раніше висловленого;

ТА́К – 1. Гучний, різкий звук, коли в щось вдаряється або коли вибухає зброя; 2. Під час національних свят або урочистостей, організованих на честь важливої події, на вулицях тимчасово встановлюють арку, яку прикрашають написами та квітами.

128. ТА́КСА – 1. Офіційно визначена стабільна розцінка на товари або визначений розмір оплати за той чи інший вид праці, послуги; 2. Порода мисливських або кімнатних собак, що мають короткі криві ноги й довгий тулуб.

ТА́КСА – поштові витрати, сплачені одержувачем як штраф за лист, надісланий без марки або з неповною маркою.

129. ТАЛА́Н - доля, життєвий шлях кого-небудь.

ТАЛА́Н – мародерство.

130. ТА́М – уживається при вказуванні на місце більш віддалене порівняно з іншим, ближчим.

ТА́М – 1. Все. 2. Повний.

131. ТАМПІОН – шматочок стерильної марлі чи вати, що його вкладають у рану або якусь порожнину організму, щоб спинити кровотечу, ввібрати гній.

ТАМРОН – 1. Велика пробка з будь-якого матеріалу, що використовується для закриття отвору; 2. Щось, наповнене м'яким матеріалом для зменшення сили удару; 3. Обладнання спереду і ззаду вагонів і автомобілів для зменшення впливу зіткнень; 4. Марлева кулька або спеціальний шматок стерилізованої бавовни, що використовується для витирання і зупинки крові; 5. Чинник, що зменшує силу удару або зіткнення.

132. ТАНК – 1. Бойова броньована всюдихідна машина на гусеницях, озброєна гарматою та кулеметами, встановленими на башті, що обертається; 2. Спеціально обладнаний бак, цистерна, відсік для зберігання або транспортування рідин.

ТАНК – 1. Броньована та озброєна бойова моторизована машина на гусеничному ході; 2. Транспортний засіб для зберігання рідин, таких як вода, паливо тощо.

133. ТЕМА - 1. Коло життєвих явищ, подій, що становлять зміст твору літератури, образотворчого мистецтва тощо; 2. Музична побудова, що є основним мотивом музичного твору або його частини й служить предметом дальшого розвитку.

ТЕМА – 1. Основна тема, головний тема, головний мотив; 2. Основна тема в повчальному або літературному творі. 3. Основний мотив якогось твору.

134. ТЕМІНЬ – 1. Відсутність світла, освітлення; 2. Неосвіченість, відсталість, неуцтво.

ТЕМІН – 1. Прибрати страх, дарувати віру; 2. Забезпечення; 3. Реалізація.

135. ТЕРМІНАЛ – 1. (міф.) Римське божество меж та кордонів. 2. У транспортних мережах – пункт посадки/висаджування пасажирів, навантаження/вивантаження вантажів. // Частина порту, призначена для обробки контейнерних і пакетованих вантажів. 3. Кінцева частина деякої системи, яка забезпечує зв'язок системи із зовнішнім середовищем. 4. Пристрій у складі комп'ютера, який служить для обміну інформаційними даними між користувачем і комп'ютером. 5. У мобільних мережах – абонентський телефон (на противагу комутаційному обладнанню мережі). 6. У

системах прийому платежів платіжний термінал використовується для взаємодії користувача з системою, причому операцію здійснює користувач картки.

TERMINÁL – 1. Місце, де автобуси, літаки тощо забирають або висаджують своїх пасажирів; 2. Апаратний пристрій або сукупність апаратних пристроїв, що забезпечує введення та виведення даних у середовищі передачі даних.

136. ТІН – огорожа, сплетена з лози, тонкого гілля; пліт.

TIN – звук, вироблений резонуючою річчю, резонансний звук.

137. ТІП – 1. Зразок, модель, форма, яким відповідає певна група предметів, понять, явищ; 2. Найвища категорія в систематиці тварин і рослин, що об'єднує споріднені класи; 3. Характерна будова тіла, зовнішність людини, пов'язані з її належністю до певної етнічної категорії.

ТІР – усі технічні та наукові дослідження, що застосовуються для лікування, полегшення або запобігання хворобам, медицина.

138. ТІС – хвойне вічнозелене дерево або чагарник із твердою бурувато-червоною деревиною, що росте переважно в південних країнах; 2. Деревина такого дерева.

ТІS – звук, який видає гуска, змія чи кіт.

139. ТІТР - 1. Напис на кадрі, що повідомляє назву фільму, дає перелік дійових осіб, містить пояснювальний текст і т. ін.; 2. Концентрація розчину, який застосовують для титрування; 3. Товщина шовкової питки, що визначається вагою мотка; ваговий номер.

ТІTR – назва, заголовок.

140. ТÓК – потік, струмування рідини.

ТÓК – 1. Який вгамував голод, ситий; 2. Щільно і густо сплетений (тканина). 3. Гучний (голос); 4. Який отримав і досягнув любові, прихильності, успіху, грошей, майна тощо.

141. ТÓН – 1. Звук, що утворюється періодичним коливанням повітря і відзначається певною висотою; музичний звук; 2. Звук працюючого серця, його клапанів; 3. Манера поводитися, стиль і характер поведінки людини; 4. Колір, забарвлення або відтінок якогось кольору.

TÓN – 1. Вага очищеної води в об'ємі одного кубічного метра при температурі +4 °С; 2. Вагова одиниця, що дорівнює одній тисячі кілограмів; 3. Ступінь гучності або низькості людського або інструментального голосу; 4. У мовленні - звучання голосу для позначення емоцій; 5. Ступінь насиченості або освітленості кольору; 6. Підвищення і зниження звукових коливань, тремтіння.

142. TÓП – верхній кінець щогли або стеньги (на судні).

TÓP – 1.Круглий предмет різного розміру, зазвичай з гуми, що використовується в багатьох спортивних іграх, м'яч; 2. Горбиста частина деяких інструментів; 3. Певна кількість тканини, паперу тощо; 4. Пучок тканини, паперу і т. ін., складений у правильну купу; 5. Круглий за формою, округлий; 6. Цілком; 7. Велика вогнепальна зброя, що стріляє ядрами або шрапнеллю.

143. TÓСТ - коротка застільна промова з побажанням чогось і пропозицією випити чарку на честь кого-, чого-небудь.

TÓST – хліб з сиром та ковбасою, який обсмажується та хрумтить після обсмаження.

144. TRÁP – 1. Сходи або драбина на судні; 2.Герметизований сталевий циліндричний резервуар, куди надходять гази від добутої із свердловини нафти; 3. Отвір для стікання води в каналізацію.

TRÁP – 1. Окоп, пастка. 2. Оркестрова яма на сцені.

145. TRÁTA – 1. Витрата; 2. Видаток.

TRÁTA – Рибальська сітка.

146. TÚZ – 1. Гральна карта з одним очком, зображеним посередині, яка в більшості карточних ігор вважається старшою в масті; 2. Поважна, впливова особа в якомусь колі людей, у якій-небудь сфері діяльності; 3. Двовеслова легенька шлюпка на одного весляра.

TÚZ – 1. Кристалічна речовина без запаху, розчинна у воді, що використовується для консервування та приправлення харчових продуктів; сіль; 2. Сполука, що утворюється шляхом заміщення водню в кислоті основою - хлоридом натрію (NaCl)

147. ТУМÁН – 1. Грошова одиниця Ірану, що була в обігу до 1932 р.; 2. Скупчення найдрібніших крапель води або кристалів льоду в нижніх шарах атмосфери, яке робить повітря непрозорим.

TUMÁN – кальсони (підштанки).

148. ТУРÁ – шахова фігура, що формою нагадує башту.

TURÁ – 1. Символічний знак особливої форми, що використовувався османськими султанами замість підпису. 2. Лицьовий бік металевої монети. 3. Моток пряжі, сплетений як мотузка.

149. ТУШ – 1. Рідка або суха фарба, звичайно чорного, дуже стійкого кольору, яка вживається для креслення, малювання пензлем, пером і т. ін.; 2. Невелика музична п'єса, що виконується як урочисте привітання під час вшанування, вручення нагород і т. ін.; 3. У грі в більярд - ненавмисне торкання до шару, що вважається ударом.

TUŞ – 1. Кнопка; 2. В олійному живописі - спосіб нанесення фарби з пензля на полотно; 3. У фехтуванні, коли вістря меча торкається частини спеціального одягу, що захищає груди і живіт супротивника. 4. Поразка у боротьбі, коли обидва плечі одночасно торкаються землі під час гри.

150. ХАЛÁТ – 1. Довгополий просторий верхній одяг (перев. без застібок) у деяких азійських народів; 2. Легкий просторий робочий одяг, який надягають поверх звичайного одягу. 3. Старовинний довгополий верхній чоловічий одяг; каптан.

HALÁT - Товста мотузка з рослинних волокон, таких як бавовна, конопля, кокос або сталеві дроти, скручені разом.

151. ХÁМ – 1. Зухвала, груба, нахабна людина; 2. Зневажлива назва людини з нижчих соціальних верств, станів.

НАМ – 1. Недостатньо стиглий, щоб його можна було їсти, незрілий; 2. Необроблений (речовина); 3. Непідготовлений.

152. ХÁТА – сільський одноповерховий житловий будинок.

НАТÁ – помилка.

153. ХІНДІ – державна мова Індії, створена на основі хіндустані та санскриту; належить до індійської групи індоєвропейських мов.

HINDÍ – Найбільша з домашніх птахів, тетер, який був одомашнений в XV столітті і поширилася з Америки по всьому світу, гола шия і голова, блискуче, зелене і коричневе пір'я, найбільша з домашніх птахів; індичка.

154. ХОР – 1. Співочий колектив, що разом виконує вокальні твори; 2. Звучання пісні, виконуваної групою співців; звуки групового співу; 3. Злагожене, дружне звучання кількох або багатьох голосів.

HÓR – нікчемний, незначний, неповноцінний.

155. ХУРМА – 1. Південне плодове дерево або чагарник родини ебенових.

HURMA – 1. Фінікова пальма; 2. Солодкий плід цього дерева.

156. ЧАН – посудина, що формою нагадує великий бак або діжку.

ЇАН – металевий інструмент, барабан, який видає звук ударами по боках молоточком, що висить зсередини.

157. ЧАТ – веб-сторінка або сайт для спілкування в інтернеті за допомогою клавіатури у реальному часі.

ЇАТ – 1. Звук, який видає щось тверде, коли ламається. 2. Перехрестя, де зустрічаються дві дороги або два потоки.

158. ЧАЧА – кавказька виноградна горілка із вичавків міцністю 45 – 50%, рідше – 60%.

ЇАЇА – старий і вправний моряк на торгових суднах.

159. ЧЕК – 1. Документ з розпорядженням вкладника банкові видати або перерахувати пред'явникові певну суму з поточного рахунку; 2. Ділянка, яку заливають водою (перев. для вирощування рису).

ЇЕК – письмовий документ, який людина дає замість грошей в обмін на придбану послугу або товар і який оплачується з банківського рахунку.

160. ЯД – (те саме, що отрута) речовина, здатна викликати отруєння живого організму.

YAD – іноземець.

161. ЯЗІК – рухливий м'язовий орган у ротовій порожнині хребетних тварин і людини, який допомагає захоплювати, пережовувати й ковтати їжу, визначає її смакові якості.

YAZÍK – 1. Щось, що може засмутити когось, гріх; 2. Слово, що виражає жаль, скорботу; 3. Слово осуду.

162. ЯМА – 1. Заглиблення в землі; 2. Спеціально обладнане місце для зберігання, розміщення, збирання чого-небудь.

YAMÁ – 1. Ремонт і закриття отвору та розриву за допомогою відповідної деталі.
2. Деталь, що використовується для цієї роботи. 3. Велика пляма на шкірі.

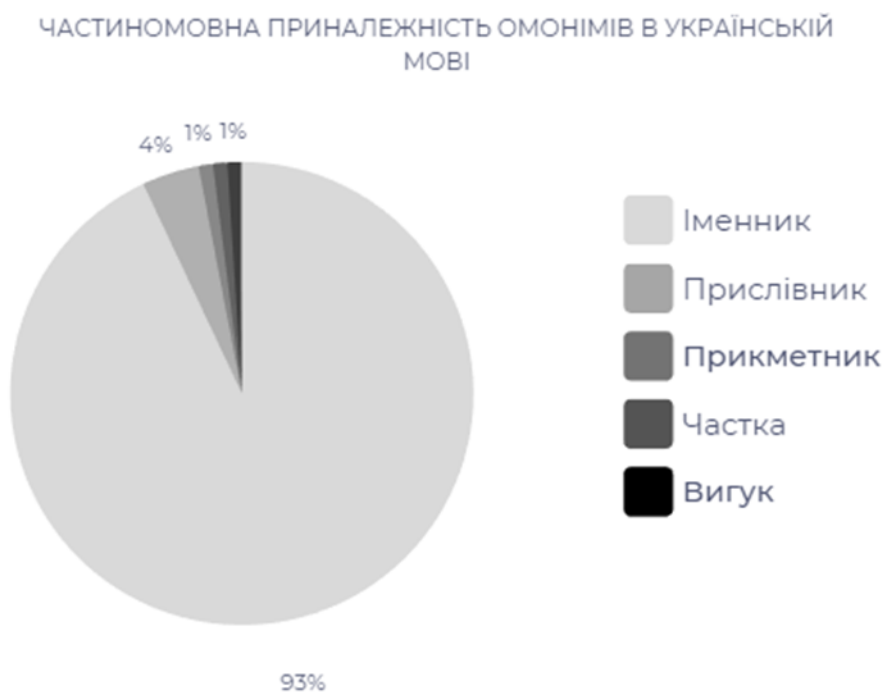

Рис. 1. Частиномовна приналежність омонімів в українській мові

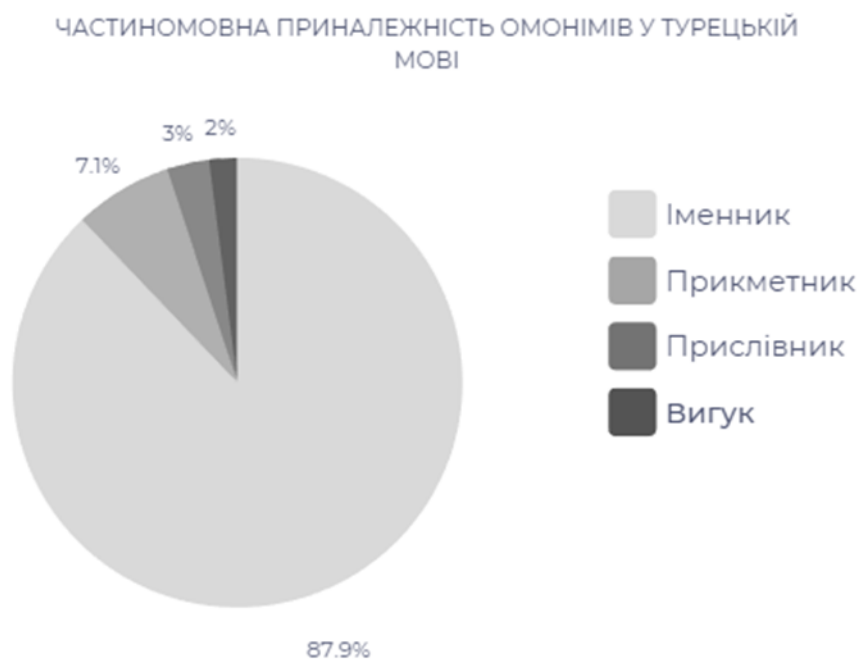

Рис. 2. Частиномовна приналежність омонімів у турецькій мові